„NOWY ŚWIAT"
THE POLISH MORNING WORLD PUBLISHED DAILY AND SUNDAY
24 UNION SQUARE
NEW YORK, N. Y.
TEL. STUYVESANT 5493
THE ONLY POLISH A. B. C. NEWSPAPER
Member in America

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

KTO RAZ PRZECZYTAŁ "NOWY ŚWIAT" TEN ZAWSZE GO CZYTA

No. 237. Rok XXV. DAILY AND SUNDAY | NEW YORK | Niedziela, 27-go sierpnia (Sunday, August 27th) 1922 | Entered as Second Class Matter, March 31st 1914, at New York Post Office, New York. | Cena numeru 3 centy

TROCKIJ PRZYRZEKA POMOC NIEMCOM

NIEPODLEGŁOŚCIOWCY IRLANDZCY NIE ZAPRZESTAJĄ WOJNY DOMOWEJ

De Valera przygotowuje się do oblężenia Dublina

ODDZIAŁY ARMJI DE VALERY STOJĄ 45 MIL OD DUBLINA

DUBLIN, 26 sierpnia. — Niepodległościowcy irlandzcy korzystając z zamieszania wywołanego wśród zwolenników wolnego państwa Irlandji, skutkiem śmierci tymczasowego prezydenta Griffith'a i Machaela Collinsa, premjera rządu irlandzkiego i naczelnego wodza armji wolnego państwa Irlandji, postanowili w dalszym ciągu prowadzić wojnę domową aż do zwycięstwa.

Oddziały niepodległościowców irlandzkich z de Vallera na czele przygotowują się do oblężenia Dublina, stolicy wolnego państwa Irlandji. Niektóre oddziały niepodległościowców irlandzkich, stoją tylko 45 mil na północ od Dublina, gotowe każdej chwili do ataku. Tymczasowy rząd wolnego państwa mimo żałoby w stolicy, przygotowuje się do odparcia ataku.

GWAŁTOWNE BURZE W STANACH ŚRODKOWYCH NAD WIELKIEMI JEZIORAMI

Kilka osób zabitych i rannych. Szkody wynoszą miljony

ROCHESTER, 26 sierpnia.— Zachodni stan New York nad jeziorem Ontario został nawiedzony gwałtowną burzą i oberwaniem chmur w wielu miejscowościach, które spowodowały gwałtowną powódź na całym zachodzie stanu New York, która zniosła wiele mostów, rozbiła wiele tam i zniszczyła setki domów i fabryk, unosząc niejednokrotnie całe domy i fabryki. Szkody obliczone są na miljony dolarów.

* * *

LOUISVILLE, IND., 26 sierpnia. — Skutkiem gwałtownego huraganu, który przeszedł ponad miejscowością Louisville i Jeffersonvinlle, jedna osoba została zabita a kilkadziesiąt ciężko rannych. Straty wyrządzone burzą wynoszą 150,000 do 200,000 dolarów.

WŁOCHY NIE CHCĄ ANEKTOWAĆ AUSTRJI

Chcą tylko udzielić jej pomocy finansowej zgodnie z istniejącemi traktatami

WERONA, 26 sierpnia. — Minister spraw zagran. Schantzer w wywiadzie udzielonym przedstawicielom prasy po konferencji z kanclerzem republiki austrjackiej, oświadczył, że Włochy nie mają najmniejszego zamiaru przyłączać republiki Austrji do Włoch, ale tylko udzielić Austrji pomocy finansowej przy zachowaniu pełnej niepodległości Austrji i nietykalności jej terytorjów, zgodnie z warunkami traktatu państw aljanckich z Austrją w St. Germain w czerwcu 1919 r.

ZABURZENIA W STRAJKU KOLEJOWYM ZWIĘKSZAJĄ SIĘ CORAZ BARDZIEJ

CHICAGO, 26 sierpnia. — Po zerwaniu konferencji przedstawicieli baronów kolejowych i przedstawicieli strajkujących kolejarzy dawne zaburzenia na linjach kolejowych wybuchły w całej pełni.

Wielka szopa dla naprawy lokomotyw kolei Chicago - Alton w Venice, Ill. napełniona zepsutemi lokomotywami została wysadzona w powietrze. Siła eksplozji była tak gwałtowna, że rozbiła szopę w drobne kawałki wywracając i niszcząc zupełnie wszystkie lokomotywy. Wstrząśnienie spowodowane eksplozją dało się uczuć w promieniu trzech mil.

* * *

SHAMOKIN, PA., 26 sierpnia. —Tor kolei Philadelphia - Reading, Pa. w pobliżu Terevoton został wysadzony w powietrze nabojem dynamitowym na przestrzeni kilkudziesięciu jardów. Urzędnicy kolejowi i policja przypuszczają, że dzieła zniszczenia toru dokonali agitatorzy bolszewiccy.

* * *

CHICAGO, 26 sierpnia. — Położenie w wielu centrach kolejowych pozostaje w dalszym ciągu niezwykle naprężone.

W Texas zostało aresztowanych wielu przywódców strajkie rów za przekroczenie prawa przeciwstrajkowego i przeszkadzanie łamistrajkom w pracy. W wielu miejscowościach władze stanowe podwoiły straże by nie dopuścić do starcia pomiędzy strajkierami i łamistrajkami.

* * *

SPRINGFIELD, MASS., 25 Na linjach kolei Boston - Maine od pewnego czasu są psute sygnały, c opowoduje zamieszanie w komunikacji kolejowej.

Lloyd George w obawie o życie

BOI SIĘ LOSU MICHAELA COLLINS'A

LONDYN, 26 sierpnia. — W angielskich kołach rządowych zapanowało zaniepokojenie że nieprzejednani niepodległościowcy irlandzcy targną się na życie członków angielskiego rządu, szczególnie prem. Lloyda George'a, sekretarza wojny Churchilla i innych. Lloyd George jest pod wrażeniem, że go czeka los Michaella Collinsa, zamordowanego przez niepodległościowców irlandzkich. Skutkiem tego władze policyjne przedsięwzięły daleko idące środki ostrożności.

ZAWIADOMIENIE

JUTRO! JUTRO!

Na temat:

„KRYZYS WALUTOWY W EUROPIE"

będzie przemawiał ob. B. D. Kułakowski w Domu Narodowym. Początek o godz. 8ej wiecz. — Wstęp wolny!

Goście mile widziani. K. O. N. Dz. 175.

„Wszystko stracone" — kanclerz niemiecki Wirth

LONDYN, 26 sierpnia. — Były kandydat na prezydenta St. Zjedn. z partji demokratycznej Mr. Cox ogłosił dzisiaj opinję wypowiedzianą przed dwoma dniami przez kanclerza Niemiec, Wirtha.

„Wszystko stracone". Niemcy czeka katastrofa i kompletne bankructwo, tak samo wszystkie kraje europejskie, jeżeli Stany Zjedn. nie pospieszą natychmiast z pomocą. Tylko Ameryka może uratować Europę od kompletnej katastrofy".

CZYCZERYN WYJEŻDŻA DO ST. ZJEDN.

RYGA, 26 sierpnia. — Według wiadomości otrzymanych z Moskwy, Czyczeryn, były bolszewicki komisarz spraw zagranicznych, otrzymał rozkaz rządu bolszewickiego udania się do St. Zjedn. w specjalnej misji, nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Rosją i Stanami Zjedn.

Wielki pożar zniszczył śródmieście miasta Tampico

3 osoby spalone, 12 ciężko poparzonych

TAMPICO, (Meksyk) 26 sierpnia. — Wielki pożar, który wyuchł z niewiadomych przyczyn zniszczył całą handlową dzielnicę miasta wyrządzając szkody na 5,000,000 pesetów. Był to największy pożar jaki zanotowała historja tego miasta. Przyczyna pożaru niewiadoma. Trzy osoby zostały spalone na śmierć a kilkadziesiąt śmiertelnie poparzonych.

Katastrofa aeroplaanowa

RIVERSIDE, CAL., 26 sierpnia. — Lotnik Reeves i jego towarzysz N. Green, mechanik, zostali na miejscu zabici, gdy ich aeroplan krążący nad jeziorem Eslinore natrafił na próżni ew powietrzu i runął nosem w wody jeziora.

Wierny pies ponosi śmierć w obronie dziecka

PUEBLO, CAL., 26 sierpnia. —Inteligentny pies Moate z gatunku „Collie", należący do J. Thun zobaczywszy jadowitą żmię na ramionach 4-letniego dziecka swego pana, rzucił się na nią i ściągnął ją z ramion chłopca. Chłopiec wyszedł z niebezpieczeństwa cało, ale wierne psisko swoją inteligencję i wierność przepłaciło życiem skutkiem ukąszenia przez jadowitego gada.

DR. LORENZ PRZYJEŻDŻA DO ST. ZJ.

WIEDEŃ, 26 sierpnia. — Sławny na cały świat lekarz wiedeński Dr. Lorenz w dniu 9 września wyjeżdża do Stanów Zjedn. w towarzystwie swego syna, również lekarza, który będzie pomagał ojcu w jego operacjach.

Żołnierz amerykański zamordowany w Niemczech

KOBLENCJA, 26 sierpnia.— Szeregowiec Lester Irons, członek amerykańskiej policji wojskowej w Koblencji został zamordowany przez niewyśledzonych zbrodniarzy wystrzałem dana nym do żołnierza z tyłu podczas gdy żołnierz pełnił służbę. Dwie niemieckie dziewczyny zostały aresztowane jako podejrzane o związek z tajemniczą zbrodnią.

Kemal Pasza skłania się do zgody z Anglją

KONSTANTYNOPOL, 25-go sierpnia. — Według wiadomości otrzymanych z Angory, Kemal Mustafa Pasza skłania się do zgody z Anglją która stale dotychczas ogłaszał, jako najzaciętszego wroga.

Kemal Mustafa Pasza zgadza się wyrzec Trakji na rzecz Grecji, byle aljanci oddali Turcji Konstantynopol.

Finlandja wskrzesza z powrotem organizację masonów

SZTOKHOLM, 26 sierpnia.— Sędzia Ar. Tompkins, Robert Judson Kenworthy i Osian Lang przedstawiciele amerykańskiej masonerji przybyli dzisiaj do Sztokholmu z Finlandji, gdzie przywrócili organizację masonów zniesioną w 1812 roku przez cara Aleksandra.

Wytrąca sobie ramię podczas ubierania się

BUFFALO, 26 sierpnia. — Dr. R. Lark ubierając się w wagonie pullmanowskim wytrącił sobie ramię. Pomimo usiłowania wstawienia wytrąconego ramienia na właściwe miejsce Dr. Larck nie mógł tego uczynić bez pomocy drugiego lekarza i zmuszony był znosić wielki ból dopóki pociąg nie przybył do stacji w Buffalo, gdzie lekarz kolejowy pomógł Dr. Lack nastawić ramię na właściwe miejsce.

Władze kubańskie pozwolą teatrom ruchomych obrazów pokazywanie scen miłosnych

HAVANA, 26-go sierpnia. — Władze kubańskie postanowiły nie zabraniać teatrom ruchomych obrazów przedstawiania wszelkich scen miłosnych nie stojących w sprzeczności z moralnością publiczną. Tylko te sceny które mogą służyć za zachętę do zbrodni będą zakazane.

Strajk kelnerów w Budapeszcie

BUDAPESZT, 25 sierpnia. — Kelnerzy we wszystkich hotelach wyszli na strajk, gdy właściciele hoteli odmówili im włączenia 10 procent napiwku do rachunku przedstawionego gościom.

Z powodu strajku kelnerów, goście w hotelach a pomiędzy niemi i wielu amerykanów zmuszeni są przyrządzać sobie sami pożywienie.

Uderzy na Polskę, jeżeli Francja zajmie zagłębie węglowe Ruhr

LIGA NARODÓW PLANUJE ROZBROJENIE

GENEWA, 26 sierpnia. — Sekretarz Ligi Narodów zawiadomił wszystkie państwa, które na leżą do Ligi Narodów, że postanowienia konferencji rozbrojeniowej w Washingtonie zawarte w czwórporozumieniu państw będą przedmiotem obrad następnej sesji Ligi Narodów i mogą być rozszerzone na wszystkie państwa należące do Ligi Narodów.

Znowu pogłoski o ożenku Wilusia

LONDYN, 26 sierpnia. — Były cesarz Niemiec, Wilhelm, miał się zaręczyć z wdową po wybitnym arystokracie niemieckim. Wdowa ma należeć prawie do rodziny królewskiej i ma troje dzieci. Wesele ma się odbyć następnej zimy.

Bandyci bolszewiccy obrabowali amerykanów z 30,000 dol.

BATUM, 25 sierpnia. — Szajka bandytów bolszewickich, napadła na pociąg pasażerski, w którym się znajdował członek amerykańskiego komitetu ratunkowego i odebrała mu 30,000 dolarów, które odebrał z Ameryki dla prowadzenia akcji ratunkowej.

Rabunek ten jest jednym z wielu dokonanych w ostatnich czasach na pociągi i podróżujących w nich amerykanów. Władze bolszewickie wydały drastyczne zarządzenia dla powstrzymania dalszych rabunków. Każdy bandyta ujęty z bronią w ręku ma na miejscu był stracony.

Pożar kopalni węgla w Hazleton, Pa.

HAZLETON, PA., 26 sierpnia. — We wschodniej części wielkiej kopalni Liheigh Coal Co. i Navigation Coal Co. w miejscowości E. Lansford, położonej na przedmieściu Hazleton wybuchł gwałtowny pożar, który zagraża zniszczeniu całej kopalni. Urzędnicy unijni pozwolili strajkierom spieszyć na ochotnika do gaszenia pożaru. Oddziały ratunkowe budują pospiesznie kontretowe tamy w tunelach kopalni gdzie się szerzy pożar, by następnie wnętrze oddzielone ścianą od reszty kopalni zalać wodą.

Pankiewicz aresztowany za bicie córki

NEWARK, N. J., 25 sierpnia. Walter Pankiewicz, 375 E. Kinney ulica, został aresztowany i postawiony pod kaucją 1000 dolarów, za ciężkie pobicie pasem od ostrzenia brzytwy swojej 9-letniej córki, która dała swój „sweater" swojej koleżance. Skargę przeciw Pankiewiczowi wniosła żona.

Świetne urodaje zapowiadają się na Podlasiu, aż do linji Bugu. Specjalnie obrodziły się kartofle i buraki cukrowe.

ROSJA I NIEMCY UTWORZĄ NIEZWYCIĘŻONY BLOK WOJENNY

Niemcy i kraje europejskie czeka nieunikniona katastrofa finansowa

MOSKWA, 26 sierpnia. — Bolszewicki minister wojny Trocki w wywiadzie udzielonym licznym korespondentom europejskim oświadczył, że armja rosyjska już została zredukowana do 800,000 żołnierza i rząd bolszewicki skłonny jest do omówienia dalszych rozbrojeń, jeżeli układy w tym względzie dałyby pomyślne rezultaty.

Rosja bolszewicka nie ma zamiaru przedsiębrać żadnej interwencji, ale uważa, że powód do wojny może się zawsze znaleść. Wątpliwem jest czy Rosja pozostałaby bezczynną, gdyby Francja zajęła zagłębie węglowe Ruhr i wciągnęła Polskę do wojny przeciw Niemcom.

Omawiając stosunki międzynarodowe odnośnie do rosyjskich potrzeb obrony powiedział: „Kto może przepowiedzieć, jakie będą wyniki narad pomiędzy Francją i Anglją? Nikt!"

Następnie oświadczył Trocki, że Francja robi wszystko, ażeby wpędzić Niemcy w otchłań rewolucji.

„Jeżeli Francja zajmie niemieckie zagłębie węglowe Ruhr i przy pomocy Polski wywoła nową wszechświatową wojnę, Rosja nie będzie mogła zostać bezczynną — powiedział Trocki. — Gdy w Niemczech wybuchnie rewolucja, wtedy Niemcy i Rosja utworzą niezwalczony blok ekonomiczny i gospodarczy — tę moją opinję naturalnie świat fałszywie będzie sobie tłumaczył, szczególnie Ameryka, gdzie nie cieszę się zbyt dobrą opinją" — powiedział Trocki z sarkastycznym uśmiechem.

NIEMCY STANĘŁY W OBLICZU KATASTROFY GOSPODARCZEJ I FINANSOWEJ

MARKA NIEMIECKA SPADŁA DO 2,600 ZA DOLARA

Wybuch ogólnej rewolucji nieunikniony

BERLIN, 26 sierpnia. — Skutkiem zerwania konferencji finansowej z przedstawicielami międzyaljanckiej komisji odszkodowań w sprawie dania aljantom gwarancji odnośnie wypłaty odszkodowań, Niemcy przeciągły strunę cierpliwości u przedstawicieli państw aljanckich. W przewidywaniu, że państwa aljanckie, a szczególnie Francja zastosują przeciw Niemcom kary przewidziane warunkami traktatu wersalskiego, ludność niemiecką ogarnęła panika i przerażenie. Cały naród niemiecki rzucił się do kupowania walut zagranicznych, skutkiem czego nastąpił katastrofalny spadek marki niemieckiej, której płacono 2,600 za amerykańskiego dolara.

Skutkiem spadku wartości marki wszystkie artykuły żywnościowe podskoczyły w cenie dwukrotnie. Miljony ludności nie mając odpowiedniej ilości marek na płacenie wysokich cen za produkty spożywcze, przybiera groźną postawę i zapowiada użycie siły gwałtu dla zdobycia pożywienia.

WIELKI WIEC LUDOWY

ZWOŁUJE

W PIĄTEK, DNIA 1-go WRZEŚNIA

w Domu Narodowym, 19 St. Marks Pl. (E. 8 ul.)

KOMITET OKRĘGOWY Z. S. P.

NA TYM WIECU POWITALNYM BĘDZIE PRZEMAWIAŁ PERWSZY PREMJER RZĄDU ROBOTNICZO-WŁOŚCIAŃSKIEGO W POLSCE, WICE-MARSZAŁEK SEJMU I POSEŁ SOCJALISTYCZNY

JĘDRZEJ MORACZEWSKI

W powiatniu wezmą udział organizacje:

KOMITET OBRONY NARODOWEJ, P. S. L. „WYZWOLENIE", RADA OŚWIATOWA i STOWARZYSZENIE MECHANIKÓW POLSKICH

Początek o godzinie 8ej wieczorem

WSTĘP WOLNY!

ZA KOMITET: W. Łojko.

Filadelfja i Okolica

Po zasiągnięciu informacji od tutejszego Komitetu Obywatelskiego jesteśmy przekonani, że ci, którzy byli czynnikiem „cudu pod Warszawą", a którzy lada dzień zagoszczą z obozu Dix do naszego grodu, doznają niemałego rozczarowania.

Mamy na liście kilkudziesięciu hallerczyków z Filadelfji i okolicy, którzy przyjechali ostatnim transportem z Polski na okręcie „Latvia". Bądź co bądź, należy się im uznanie, — gdyż nie dosyć, że pozostawili tu rodzinę i pracę dobrze płatną podczas wojny, ale przelali i krew swą w obronie ojczyzny,— więc myśleliśmy, że po wszystkich wojennych niewygodach spotka ich tu miłe przywitanie i szczere nimi zaopiekowanie się. Lecz, niestety! Gdybyśmy telefonowali w tej sprawie do Komitetu Obywatelskiego, odpowiedź nam dano: „Proszę pana, my nic nie wiemy, — prawda, że hallerczycy przyjechali, ale Kom. Ob. niema téraz nic z nimi wspólnego".

Słysząc to z ust tych samych ludzi, którzy przed trzema laty, płętnowali każdego „slackerem", kto nie wstąpi do armji Hallera, przychodzi nam na myśl anegdotka (może i autentyczna) tego rodzaju.

„Pewien murzyn z Baltimore został zabrany do amerykańskiej armji. Po skończeniu wojny, powróciwszy do rodzinnego miasta ranny, wniósł prośbę do ministerjum wojny o zapomogę. A że zbywano go obiecankami kilka miesięcy, udał się nareszcie do miejscowego urzędnika w Local Board i przedstawił mu sprawę w całości. Tenże urzędnik przejrzawszy swe książki, powiada: „Ależ słuchaj, byłbyś już dawno dostał zapomogę, lecz my nie mieliśmy twego adresu zamieszkania."

Murzyn będąc pewny siebie, odpowiedział: „Never mind"— nie jestem tak głupi, jak myślisz, gdy potrzebowaliście mnie do wojska, to adres potrafiliście znaleźć, dziś, gdy trzeba mi dać, co mi się należy, to niema adresu. „You can't fool me!"

Tak samo z hallerczykami Filadelfji, gdy budowano armję polską do Francji, to straszono a i obiecywano złote góry dla ochotników, byle tylko wstąpili do armji. Dziś ten sam Komitet niema nic wspólnego z nimi.

My zaś myślimy, że hallerczycy, gdy przyjadą do Filadelfji, powiedzą jak ten murzyn: — Nie oszukacie nas następnym razem.

Baczność Filadelfja!
PIERWSZY WIELKI
Chłopsko-Robotniczy
PIKNIK
— urządza —
Koło Ludowców P.S.L.z Nicetown, Phila. na „Lewis Farmie" w lasku.
w niedzielę 27-go sierpnia
Początek o godzinie 10 rano.
Cały dochód przeznaczony na walkę i obronę praw ludowych w Polsce.
Prosimy o liczne przybycie.
Komitet Koła L. P. S. L.

Bell Phone: Frankford 487.
Odznaczony na kilku wystawach fotograficznych pierwszymi nagrodami za artystyczne wykonanie fotografji.
POLSKI ZAKŁAD
FOTOGRAFICZNY
poleca się pamięci Szanownych Rodaków i Rodaszek.
ALEXANDER PAWŁOWSKI
2338 Orthodox ulica
FRANKFORD

JÓZEF PODWYSOCKI
613 North 3rd Street
Philadelphia, Pa.
Załatwia sprawy sądowe.
Wysyła pieniądze do wszystkich części świata po dziennym kursie.
Sprzedaje szyfkarty na najlepsze okręty po cenach kompanijnych.
Wyrabia paszporty, pełnomocnictwa, pleniipotencje, testamenty, akty krajowe i wszelkie inne legalne papiery.
Sprzedaje domy, farmy, loty i daje pożyczki na hipoteki.
Wszelka porada darmo!
Znany okręt SAMLAND odchodzi 21 czerwca z Filadelfji wprost do Gdańska.

Tel.: Kensington 2102.
S. ZALESKI
Pokrywa dachy smołą lub blachą. Reperuje i ustawia piece i ogrzewacze. Robota gwarantowana.
3014 Almond Ave.
Philadelphia, Pa.

Telefon: Bell-Kensington 2681-W.
Dr. Franciszek Trygar
3119 RICHMOND ST.
Philadelphia, Pa.
Godziny: W dnie powszednie: od 8-ej biurowej i rano do 9-ej wieczorem. — W niedziele od 11-ej rano do 2-ej po południu i od 6-ej do 9-ej wieczorem.

Tel. Bell Preston 4669.
DR. D. REITER
4038 GIRARD AVE., PHILA, PA.
GODZINY:
8—12 rano,
2—4 po południu,
6—8 wieczorem.
W niedziele na umowę.
Specjalność choroby wewnętrzne i kobiece

Katastrofa kolejowa w Gary, Ind. — Pociąg pospieszny Chicago-Central wysadzony został w powietrze

Wiadomości z Polski

ŁÓDŹ

Przy ul. Tokarzewskiego nr. 33 targnęła się na własne życie Kazimiera Selwiak, licząca lat 13, wypiwszy znaczną dozę jakiegoś trującego płynu. Młodociana denatkę oddano do szpitala.

• • •

Policja zarządziła wileką obławę w całym powiecie i w lesie Brzostówek za Tomaszowem natrafiła na kilka osób, które na widok policji skryły się w głąb lasu. Widząc to policja zbliżyła się do uciekających i nagle spadł na policjantów grad kul karabinowych.

Rozpoczęła się formalna walka. Strzelający z jednej jak i z drugiej strony ukrywali się za drzewami i stąd ostrzeliwano się wzajempie.

Po pewnym czasie kiedy bandytom zabrakło amunicji rzucili się do ucieczki. Policja puściła się w pogoń, a gdy ci na wezwanie nie zatrzymali się rozpoczęto strzelać, skutkiem czego dwuch bandytów padło trupem. Zabitymi są: Józef Kamiński i Józef Szlachta, niebezpieczni bandyci, dowódcy bandy, która dawał się we znaki okolicznym mieszkańcom.

• • •

Po pertraktacjach w sprawie nowego cennika płac minimalnych dla pracowników biurowych, związek przemysłu włókienniczego w państwie polskiem zaakceptował ostateczną propozycję międzyzwiązkowej komisji pracowniczej reprezentującej wszystkie miejscowe związki pracowników handlowych i biurowych.

Wobec tego ustalono następujące płace minimalne obowiązujące od 1 czerwca. Buchalter samodzielny: mk. 175,000, — sprzedawca mk 170,000 — kasjer mk. 145,000 — biuralista 1 kategorji mk. 132,000 — inkasent 100,000— magazynier 100,000 — biuralista II kategorji mk. 75,000— stenotypistka mk. 75,000 — maszynistka mk. 57,000 — praktykant mk. 40,000.

KALISZ

W obozie dla internowanych w Kaliszu, gdzie przebywa oficerowie ukraińscy, wybuchł bunt.

Dziesięciu internowanych rzuciło się na komisarza obozu i posterunkowych.

Zdecydowana postawa napadniętych położyła kres dalszym ekscesom.

Sprawcami buntu byli rotmistrz Jurycki, esaułowie Kobielewicz, Hołowa, Abramowicz i pułkownik Czyżewski.

Wszyscy zostali aresztowani i osadzeni w specjalnych celach.

Internowany w obozie b. generał ukraiński Udarczenko — skłonił swych towarzyszy do powstrzymania się od dalszych awantur, co wobec energicznych zarządzeń komendy obozu przywrócono całkowity spokój.

Ministerjum spraw wewnętrznych wysłało specjalnego delegata celem przeprowadzenia śledztwa.

PIOTRKÓW.

Wojciech Opala z Kłudzic,— chcąc przyjść prędzej do posiadania ziemi, zastrzelił oboje rodziców i ranił wystrzałem siostrę. Było to w czerwcu b r.— (donosiliśmy o tem w swoim czasie). W tych dniach stawał przed sądem doraźnym w Piotrkowie. Lekarze orzekli, że podsądny jest umysłowo zdrów, a zbrodnię popełnił z powodu „głodu ziemi" ,a to z premedytacją, gdyby bowiem działał w przystępie szału, to poprzestałby na zastrzeleniu ojca, a nie strzelałby następnie do matki i 12-letniej siostry. Ostatnie słowa oskarżonego na rozprawie były: „Chcę, aby mnie rozstrzelano." Sąd wydał wyrok śmierci przez rozstrzelanie.

OPATÓW

We wsi Złochowice znaleziono zwłoki noworodka płci męskiej. Jak ustaliło przeprowadzone dochodzenia, sprawczynią mordu była Franciszka Desperak, zamieszkała w tejże wsi, którą aresztowano.

CZĘSTOCHOWA.

Anna Czerwińska ukończyła państwowy instytut dentystyczny w Warszawie.

W związku z projektem budowy pomnika dla poległych w obronie Ojczyzny, P. Bilewicz, właściciel zakładu kamieniarskiego zaofiarował pod wspomniany pomnik bezinteresownie kamień węgielny z odpowiednim napisem.

SOSNOWIEC.

Na kopalni „Mortimer" na 3 powierzchni przy zjeździe górników pękła lina przy windzie. Skutek był straszny. Bo oto w windzie znajdowało się 31 górników, którzy skutkiem upadku ponieśli ciężkie rany i obrażenia na całem ciele.

Ośmiu górników ciężko rannych natychmiast przewieziono do szpitala św. Aleksandra.

Reszta, to jest 23 odniosło lekkie rany i oddano ich domowemu leczeniu.

Na szczęście nie było żadnego wypadku śmierci.

Śledztwo w sprawie katastrofy w toku.

LUBLIN

Sąd okręgowy rozpatrywał sprawę mieszkanki miasta Lublina Marjanny Stępnowskiej, lat 22, oskarżonej o to, że w dniu 17-go stycznia r. b. w Lublinie, wystrzałem z rewolweru pozbawiła życia 6-letniego syna Edwarda.

Oskarżona do winy się przyznała.

Sąd skazał Marjannę Stępnowską na pozbawienie praw stanu i na zamknięcie w ciężkiem więzieniu na okres 10-ciu lat — a jednocześnie postanowił odnieść się przez Ministerstwo Sp. do Naczelnika Państwa o wyjednanie skazanej zupełnego ułaskawienia. Po złożeniu kaucji skazana pozostała na wolności.

Opera w Wilnie.

Wilno. — Rozpoczęto roboty w celu przygotowania gmachu teatralnego na Pohulance, w którym odbywały się obrady Sejmu wileńskiego, do użytku opery. Teatr dramatyczny zostanie również przeniesiony z sali Lutni do gmachu teatru Powszechnego

Do Kół P. S. L. „Wyzwolenie" w Ameryce

oraz sympatyków ruchu ludowego wogóle.

Wybory odbędą się 5-go listopada b. r. Cała Polska przygotowuje się do walki o predominację w przyszłym Sejmie. Reakcja zebrała miljardy marek na agitację, dolarów ta także w bród. Endecy wynajęli całą szarańczę agitatorów płatnych, którzy jeżdżą po wsiach i agitują za stronnictwami księżo - pańskiemi.

Zwycięstwo Endecji to klęska nietylko Ludu, ale i Polski całej. Źle jest w Polsce, bo większość sejmowa, to prawica magnacko - obszarnicza, dbająca tylko o swoje dobro; Lud zaś cierpi, bo nie rozumie jeszcze własnego interesu i dał się oszukać przy zeszłych wyborach. Na stępuje nowa szansa zwycięstwa za trzy miesiące niecale. Lud ma zdać egzamin, Lud ma zadecydować, jaka ma być Polska— Ludowa czy Państwa.

Całe nasze Wyzwolenie wszystko czyni, ażeby zwyciężył ten najbardziej uciemiężony chłop Polski, ale czy podołamy, zależy od wszystkich szermierzy wielkiej tej idei wyzwolenia Ludu. Ruch Ludowy w Ameryce wiele nam już pomógł, dużo przyczynił się do rozszerzenia haseł naszych po całej Polsce.— Pomoc Wasza tak moralna, jakoteż materjalna znajduje nietylko w zarządzie Głównym ale i na wsi wielkie uznanie. Wiece dr. A. Fiderkiewicza po wsiach to wprost demonstracje na cześć Wyzwoleńców w Ameryce. Cześć Wam za wszystko coście do tego czasu przez swój Zarząd Eks pozytury, lub też przez swoje koła dla Polski uczynili.

Zwycięstwo Ludu w Polsce jest zwycięstwem Ludu Polskiego w Ameryce, wszyscy do tego zwycięstwa musimy dopomódz.

Nigdy poprzednio nie żądaliśmy od Was pomocy, ale teraz musimy.

Wasza pomoc wiele może się przyczynić do zwycięstwa, powiadamy Wam otwarcie.

Złóżcie, wiele możecie na kampanję przedwyborczą, dopomóżcie nam wnieść światło w każdy zakątek.

Wysłaliśmy na ręce Zarządu Centralnego P. S. L. „Wyzwolenie" w Ameryce Cegiełki na fundusz wyborczy z poleceniem rozesłania do wszystkich Kół i zebrania funduszów na ten cel: Czas jest krótki, prosimy więc spieszyć. Sprzedawajcie Rodacy Cegiełki wyborcze i to prędko, pieniądz potrzebny jest na literaturę i oświatę.

Zaznaczamy, że Zarząd Główny ma zupełne zaufanie do Zarządu Ekspozytury w Ameryce i tam należy wszelkie fundusze przesyłać, podając nazwiska każdego ofiarodawcy.

Każdy grosz będzie kwitowany w organie naszym „Wyzwolenie".

Składajmy więc i budujmy mocną Polskę Ludową.

Zarząd Główny P. S. L.
„Wyzwolenie".

Warszawa, Hartensja, No. 7.

Dążą do wznowienia konferencji węglowej

SCRANTON, Pa., 25 sierpnia. Majorowie sześciu miast z zagłębia twardego węgla wznowili dzisiaj starania dla nawiązania zerwanej konferencji węglowej dla zakończenia strajku. Major miasta Scranton, John Duhan porozumiewa się z przedstawicielami obydwuch stron w celu nawiązania na nowo zerwanych rokowań.

Zbliża się ostatnia sposobność
Zamówienia „Nowego Świata"
po cenach obecnych
po 1-szym września
będzie za późno

CUNARD ANCHOR
DO POLSKI W 9 DNIACH
Najszybsza droga wodą
WYGODNEJSZY POD OSOBISTYM DOZOREM na jednym z trzech najszybszych okrętów morskich, KTÓRE ODCHODZĄ Z NEW YORKU CO WTOREK. W Southampton wprost z pokładu przenosicie się na pokład okrętu jadącego do Gdańska, Pilawy, Libawy i Memel.
Wszystkie trzecią klasy pasażerowie w kabinach.
MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA
Także przez Liverpool i Glasgow
ALGERIA ..... 25-go Sierpnia
SCYTHIA ..... 31 Sierpnia
CITY OF LONDON . 2 Września
LACONIA ..... 7-go Września
Po bilety i informacje zgłosić się do najbliższego ajenta w naszym mieście lub okolicy

French Line
Podróż wodą przez całą drogę do POLSKI.
S. PARIS — odchodzi 13-go Września; 4-go Października.
Świetne akomodacje na okręcie Paris i łączącym okręcie Pologne. Kajuty dla wszystkich pasażerów — umywalnia i osobny aparat wody w każdym pokoju — jadalnia, salon, narzędzia — wolne pokryte pokłady — smaczne potrawy — wino i piwo darmo — muzyka, także. Przyjacielski stosunek między francuzami i polakami zapewni Wam przyjemną podróż. Tłumacz na okręcie.
Specjalny okręt POLOGNE odchodzi wprost do Gdańska i łączy się z PARIS w Havrze.
Nie potrzeba francuskich wiz na amerykańskich lub polskich okrętach.
Po wszelkie rozpoczadzenia zgłoście się do agentów lokalnej francuskiej linji, lub do biura kompanji
19 State Street
New York, N. Y.

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA LINJA 9 BROADWAY, N.Y.
WPROST do i z POLSKI PRZEZ GDAŃSK
Z NEW YORKU, BOSTONU lub PHILADELPHII DO GDAŃSKA $106.50 i $5 podatek.
My płacimy koszta podróży z Bostonu lub Philadelphii do New Yorku w III kl. tylko kajuty na 2, 4, 6 i 8 osób.
Polska kuchnia — Polska służba — Grzeczna obsługa.
S. S. „LITUANIA" ..... 6-go września
S. S. „POLONIA" ..... 20-go września
Zamawiajcie kajuty zawczasu u waszego agenta.

Telefon 2766 Market.
WOJCIECH RUCKI
Notarjusz Publiczny, Komisarz sprawy realnych. — Wyrabiam akta prawne, wysyłam pieniądze do Polski, sprzedaję karty okrętowe, domy na dogodne spłaty. — Asekuruję od ognia domy i meble i t. p.
86 Tyler Street, Newark, N. J.

Jeszcze jest czas
przyłączyć się do wycieczki
którą opiekować się będzie specjalny kierownik wysłany przez agencję naszą. — Jest to rzadka sposobność tak dla tych którzy chcieliby jechać do Polski tylko na wakacje jak i dla tych, którzy wyjeżdżają na stałe do Polski. Mamy zarezerwowanych kilkaset dobrych miejsc II i III klasy na okręcie „Aquitania" linji „Cunard" (pojemności 46,000 ton, którym partja nasza wyjeżdża z New Yorku 22-go sierpnia 1922 r.
AGENCJA KART OKRĘTOWYCH
STOWARZYSZENIA MECHANIKÓW POLSKICH
224 East 57th Street
New York, N. Y.
Szyfkarty do Polski i z Polski oraz przesyłka pieniędzy w markach polarach.

SZWEDZKO-AMERYKAŃSKA LINJA 24 STATE ST. NEW YORK DO GDAŃSKA
Szybka obsługa pasażerska z NEW YORKU do Gdańska przez wezwanie, nowości, sala drogą wodą. Pasażerowie zmieniają z okrętu na okręt w Gothenburgu.
ODJEŻDŻAJĄ Z NEW YORKU
S. S. STOCKHOLM ..... 5 wrz., 14 paźdz.
S. S. DROTTNINGHOLM .... 23 wrz., 28 paźdz.
DO GDAŃSKA $106.50 — Podatek wojenny $5.
Podróż trwa 12 dni. Pasażerowie trzeciej klasy jadą w kabinach na 3—4 osób.
Nie potrzeba Szwedzkiej wizy.
Po bliższe informacje o passportach zgłosić się do lokalnych agentów.

Sierpniowa Wyprzedaż Mebli
Idźcie teraz do jednego
Z DWUCH SKLEPÓW KRAMER BROTHERS
Zamawiamy towary od największych fabrykantów mebli w tym kraju, przeto jesteśmy w stanie sprzedawać meble najlepszych i najnowszych gatunków po najniższych cenach. Gwarantujemy absolutną satysfakcję. Uszykujcie swoje mieszkania ślicznemi meblami zakupionemi u nas.
Specjalnie na sierpień polecamy:
Przepiękny komplet do sypialni w stylu Queen Anne 10 sztuk $110
Komplet jadalniany 10 sztuk z drzewa orz., w stylu Ludw. XVI $125
Nasz całkowity komplet do śniadania tylko $35
Śliczny komplet do salonu, piękne desenie, dobry gatunek, cena $200
Mamy na składzie wszystko w zakresie mebli, również dywany, dywaniki, ceraty
Specjalne jedwabne włosienne materace tylko $12.50
Specjalny piękny podarunek — piękny serwis, damy każdemu młodemu małżeństwu, które zakupi meble w jednym z naszych dwóch sklepów
KRAMER BROS.
DWA SKLEPY:
224 South Street, Seventh & Jackson Sts.
PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 0462.
INTERNATIONAL REAL ESTATE
(Biuro Realności)
81 Jones Street Newark N. J.
Załatwiamy sprawy notarjalne, sądowe, i t. d. — Ściągamy w zakupie i sprzedaży realności. — Mr nie być pewni rezultatów w jakichkolwiek sprawach sądowych
SĘDZIA SWERNEY I JAY B. MIELNIK
Biuro otwarte od dzień do godziny 10-ej wieczorem

J. HELLER
Adwokat i notarjusz
przyjmuje wszelkie sprawy amerykańskie jakoteż staro-krajowe w swojem biurze przy 233 E. 14th St., New York City. Bezpłatna porada prawna między 5-tą a 6-tą wieczorem

DR. BRYAN
333 EAST 17 UL., NEW YORK CITY
(pomiędzy 1 a 2 Ave.)
Leczy chronicznie choroby, krwi, nerwów, nerek i pęcherza męczyzn wyłącznie.
Godziny:
9 rano do 8 wieczór. — W niedzielę od 9 rano do 1 po południu.

Telefon: Orchard 1821.
JÓZEF HALICKI, M. D.
LEKARZ
GODZINY:
12 do 2 po południu.
6 do 8:30 wieczór.
W niedziele do godziny 2-ej po poł.
211 E. 10th Street
NEW YORK

Dr. H. E. COOK
OCZU, USZW, GARDŁA I NOSA
GODZINY:
Od 1 popoł. do 7 wieczór.
Inne w niedziele na zamówienie.
26 West 25 st.
NEW YORK CITY
Tel. Schuyler 0177

Dr. ZINS
Specjalność choroby chronizne mężczyzn i kobiet
GODZINY RUSZOWN:—
Dzienie od 9 rano do 8 wiecz
Niedziele od 9 rano do 4 popoł.
PORADA DARMO
Dr. L. ZINS
110 East 16th Street
(między Union Sq. i Irving Pl.)

NOSA, GARDŁA, USZU I OCZU SPECJALISTA
Godziny: Rzana 11—1 Wiecz. 6—7.
DR. J. SALZENOW
218 E. 15-ta ulica (pom. 2 a 3 Ave.)
Telefon Stuyvesant 5270.

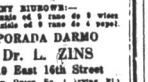
DR. H. J. KORNBLUH
Męskie, kobiety, płyty i wszelkie naprawy. Wyrywanie zębów bez bólu.
162 Ave. B, róg 10 ulicy
NEW YORK, N. Y.

Nie omińcie tej sposobności
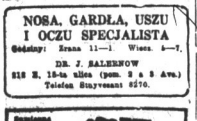
AREA
75. kurs za $50. w tym tygodniu
INSTRUKCJA AUTOMOBILOWA
MŁODZIENCZE!
Jeżeli jesteś bez pracy, przyjdź do nas i będziesz się fachu zbyć nie potrzebowa! oglądać się natawianie za swykłą pracą. Nasze się dobrze płatnego fachu, zarabiając od 40 do 50 dolarów tygodniowo, po otrzymaniu patentu, który ci absolutnie gwarantujemy.
PAMIĘTAJ!
Kim wyłącz pracujące na nasze, przyjdź i zasięgnij informacji od polskiego instruktora, w międzyczasie oglądając nasze najnowsze automobile, przekonaj się, jak szybko nasz fach zdobędziesz
146 West 56th Street
NEW YORK CITY

ARENA AUTO SCHOOL

BEZ POSADY!
Uczniowie nasi dziś pracują i są szczęśliwi, gdyż nauczyli się fachu i zarabiają dziś od 25 do 50 dolarów tygodniowo.
SZKOŁA NASZA
posiada 8 wysokich automobilów ostatnich modeli z 1921 r., na których uczymy po polsku kierowania, jazdy i mechaniki.
Kurs trwa do 4-ch tygodni.
Dostarczamy posady. Uczcie się fachu, który płaca. Dla pracujących, szkoła otwarta w niedzielę.
Pisacie po katalog darmo do:
ARENA AUTO SCHOOL
151 West 54th street, New York City

National Auto School

222 EAST 14th STREET
Blisko Trzeciej Avenue
Dajemy najlepsze kursa we wszystkich językach, oraz naprawy i jazdy na automobilach ostatniej konstrukcji. Gwarantujemy otrzymanie pozwolenia
Klasy otwarte dziennie i wieczorem.
KOMPLEMENT KURS $25.00.

„VERTE"

(Ciąg dalszy)

— Ot, imaginujesz, Cezary. Roztańczy li się i dąwita, a ty zaraz Bóg wie co upatrujesz.

— A taki, daj Boże, żebym się nie mylił...

Uniewicz, patrząc na pierwszą parę, myślał:

— Czyżby już turniej skończony i pieścień zdobyty?... On zwycięski, ale ona... niewyraźna. Nie tak wygląda kobieta zdobyta i uszczęśliwiona własną kapitulacją.

Przyjrzał się wyraźniej zasnutej lekką chmurą twarzy Elży i stwierdził ostatecznie:

— Nie, to nie jest porozumienie, ta ja kaś omyłka.

W tej chwili podszedł do niego młody Poberezki, piękny i pewny siebie salonowy bywalec, zwany Dzuniem. Siadł wykwintnie na krześle, podciągając dwoma palcami ubranie na kolanach, poprawił wytworne szkła na nosie, i pochylony zgrabnie, rzekł do pana Mela półszeptem:

— Panie, co ja mam sądzić o tym mazurze pani Gorskiej?...

Uniewicz skierował na niego swe blade, ironiczne oczy.

— Jakto, co?... to chyba tylko, że pani Gorska tańczy go z Burbą i ładnie tańczy.

— Ależ ja ją prosiłem do pierwszego mazura.

— A no, to Burba pana uprzedził, nic więcej.

— Ależ to dla mnie afront.

— Nie przeczę. To nawet zmowa, spisek na pana, bo ten mazur powstał impetycznie, urodził się z walca jak piorun i widzi pan, jak grzmi.

— Ale cóż ja mam teraz robić?

— Pogodzić się z losem.

— Pan sobie żartuje, a ja w tym mazurze z panią Elżą chciałem się upewnić w swoich zamiarach.

— W jakich mianowicie?

Poberezki podniósł dumnie głowę i spojrzał tryumfalnie na Uniewicza.

— Chcę się starać o rękę pani Gorskiej.

Śmiech drgnął na twarzy pana Mela, lecz całą powagą odrzekł:

— Bardzo ryzykowne zamiary.

— Jakto, nie rozumiem.

— Wszelkie zamiary matrymonjalne są, panie, ryzykowne.

— Ależ, pani Elża bardzo mi się podoba. Nie znam tylko cyfry jej posagu. Panna Goździecka mówiła mi, że biedna, stąd wnoszę, iż jest bogata; znam kobiety, zwłaszcza panny na wydaniu.

Uniewicz zaśmiał się, szczerze rozbawiony. Dziunio, zadowolony że swego dowcipu, dodał jeszcze:

— Utwierdza mię w przekonaniu, że pani Gorska bogata, fakt, że Burba kręci się koło niej wyraźnie.

Teraz Uniewicz się obraził.

— O panie, Tomek nie leci na posag, to nie leży w jego naturze.

— Nie leci, ale każdy na to pójdzie jak jest, w dodatku; pani Gorska mniej tego potrzebuje, panna Gozdecka dużo więcej, ale każdej się to przyda i ujmy nie przyniesie.

— Ogromnie pan praktyczny.

Poberezki nic nie odrzekł. Uniewicz zauważył, że pochłania wzrokiem Tomka i Elżę.

— Ładna para — co?...

— Burba mię niepokoi. On wygląda, jakby już miał nadzieję — rzekł tragicznie.

— Hm!. to możliwe!

— Ale czyżby pani Gorska?... a zresztą przecie... Chodury... nie gorsze od Warowni — szeptał Poberezki, w ten sposób wyrażając swe myśli i obawy.

Uniewicz śmiał się.

Elża, tańcząc, nie miała ani zapału Tomka, ani jego promienności w duszy. Przeciwnie, nurtował ją niepokój, gniew na siebie za niebaczne słowo, które tak pod nieciło Tomka i gniew na niego, że tak łatwo wziął je do siebie. Przez resztę wieczoru była nie w humorze, pomimo, że Tomek jej nie odstępował, rywalizując dzielnie z Poberezkim. Jednakże, gdy się już rozjeżdżano, Dziunio, czatując wytrwale, pochwycił chwilę i spytał Elżę bez przygotowania:

— Czy pani pozwoli mi bywać w Warowni? Zależy mi tylko na pani zezwoleniu.

Elża była zdernowowana i usposobiona ironicznie.

— A nie boi się pan wilków?

Poberezki wyprostował się obrażony i zły.

— Nie, pani, może mi grozić tylko jedno niebezpieczeństwo, ale to chcę zwalczyć.

— A, to pan odważny.

— Nie odpowiada mi pani na pytanie. Czy mogę bywać?

Ależ owszem, panie, dopóki nie wyjadę do... Anglji.

Powiedziała to celowo, gdyż zbliżał się Burba. Ostatnie słowa Elży oniemiły Tomka.

Poberezki zdumiał także.

— Pani wyjeżdża?... tak daleko?... Nic o tem nie wiedziałem. To mię jednak nie zraża i będę w Warowni jaknajprędzej.

Skłonił się głęboko i cofnął, gdyż kilka osób otoczyło Elżę. Mijając Burbę, Poberezki wyzywająco trochę spojrzał na nie go, lecz Burba nie zauważył tego, pochłonięty tem, co słyszał.

Siadano do sań. Tomek zwrócił się do Elży, proponując wspólną podróż odkryte mi saniami, lecz ona zaprotestowała stanowczo:

— Pojadę z dziadkami, jestem zmęczona i mogłabym się przeziębić.

Lecz z pomocą Tomkowi przybył stary Burba.

— Tedy jedźcie we troje w karecie, a ja pojadę z panem Melem.

Tomek, siedząc na przednim siedzeniu otulił nogi Elży i milczał zamyślony. Młoda kobieta, udając, że drzemie, obserwowała go z pod rzęs. Widząc smutek i ból na jego twarzy, żałowała, że go dręczy, ale szczególna jakaś zawziętość rozpanoszyła się w niej władczo, tłumiąc wszystkie lepsze odczucia dla Tomka. Jego męski, ładny profil pociągnął ją, oczy wpatrzone w las, migający poza szybą okna, miały w sobie dużo głębi i zamyślenia niezwykłego. Elża nie mogła oderwać wzroku od tej twarzy, ogarniała ją rzewność i słodycz jakaś dziwna. Cichy skrzyp sań po śniegu, głuchy szum boru, nastrajały Elżę osobliwie.

Raziło ją przykre chrapanie siedzącej obok niej pani Urszuli. Były momenty, że uczuwała pragnienie przygarnąć się do piersi Tomka i tak trwać cicho, spokojnie i tak jechać w tym szumie boru, w tym ośnieżonym zimowym świecie. Widok Tomka koił ją, nasuwając łagodne dobre marzenia.

Wtem zadrżała. On raptownie spojrzał na nią, złowił jej wzrok i utonął w jej źrenicach. Z zapartym oddechem patrzyła na niego, przerażona, że on to widzi. Długi czas oboje nie mogli słowa przemówić. Wreszcie Burba zerknął na śpiącą matkę i, utkwiwszy w Elży spojrzenie prawie surowe — spytał bezbarwnym głosem:

— Kto to jest... Artur?..

Elża doznała wrażenia, że ściany karety stłoczyły się na jej głowę. Imię tamtego padło między nich, jak nóż wilgotny, zabijając momentalnie urok chwili poprzedniej. Artur Dovencourt-Howe z całą potęgą swej siły, z całą plastyką stanął w oczach Elży i zapanował nad nią jak tytan. Szatańskie, drwiące jego oczy zaćmiły jej świat, pod ich władzą powieki Elży opadły niby liście trącone wichurą. Na policzki wolno, wolno wypływał gorący rumieniec.

A Burba powtórzył pytanie.

— Kto to jest... Artur, Elżo?...

Młoda kobieta ocknęła się — z wrażenia. Zapanowała nad sobą.

— To mój znajomy z Nicei.

— Anglik?...

— Tak.

— Czemu nie patrzysz na mnie, Elżo?...

Podniosła teraz na niego oczy, pełne dumy.

— O co ci chodzi?...

(Ciąg dalszy nastąpi).

BURZLIWE PRELUDJA WYBORCZE

Ludność nie pozwala znieważać Naczelnika Państwa. — Agitator endecki z rewolwerem na ambonie. — Poturbowanie posła Załuski.

Warszawa. — Na niedzielę 6 sierpnia „Wyzwolenie" zapowiedziało wielki wiec we wsi kościelnej Zużeli nad Bugiem. W parafji tej proboszczem jest ks. Załuska, brat osławionego posła endeckiego. Ponieważ endecja poniosła już w tamtejszym powiecie jedną wielką klęskę na wiecu w Czyżewie dnia 29 czerwca, postanowiła za wszelką cenę powetować sobie to w Zużeli i rozbić wiec „Wyzwolenia". — Sprowadzono z Warszawy posła Załuskę, niejakiego Wierczaka i ściągnięto z całej okolicy całą chmurę płatnych agitatorów tak zwanych instruktorów związku ludowo - narodowego. Ponieważ był to dzień odpustowy, więc i księży zjechało się kilkunastu.

Na wiec „Wyzwolenia" przyjechali zapowiedziani poseł Jan Woźnicki i redaktor Michał Róg.

Od wczesnego rana w niedzielę tysiączne tłumy ludzi zaczęły ściągać do Zużeli pieszo i furmankami. Morze głów zaroiło się przy kościele. Zaraz po sumie „Wyzwolenie" rozpoczęło swój wiec zdala od kościoła. Natomiast endecy zaczęli wiecować na cmentarzu kościelnym, a za mówcę użyli ambony, wzniesionej na dzień odpustu pod gołem niebem, z której podczas sumy wygłaszane było kazanie. To nadużywanie miejsca poświęcanego tak oburzyło ludność, że zaczęto wołać: „Precz od kościoła! Nie róbcie jarmarku na cmentarzu!" Pierwszym mówca — zmieszany temi okrzykami, ustąpił prędko. Wtedy wyszedł na mównicę poseł Załuska i rozpoczął mowę od napaści na „Wyzwolenie", na lewicę w Sejmie i t. d. Tymczasem ludność burzyła się coraz bardziej i zamieszanie powstało takie, że prawie nic mowy nie było słychać. Nagle ktoś stojący przy samej mównicy krzyknął, że Załuska rzuca oszczerstwa na Naczelnika Państwa. W mgnieniu oka wielo tysięczny tłum zakołysał się i z okrzykiem: „Precz oszczerco!", runął w stronę mównicy. Załuska zbladł, zamilkł i uciekł. Wtedy na mównicy zjawił się jeden z agitatorów endeckich, niejaki Zawistowski i wyjąwszy rewolwer, zaczął grozić tłumowi. To co potem nastąpiło trudno opisać. Fala ludu zmiotła mównicę razem z mówcami endeckimi, którzy zniknęli jak w morzu. — Zawistowskiego pokrwawionego wyrwała policja i ocaliła mu życie, chowając go na plebanji. — Wszyscy inni mówcy i agitatorzy endeccy z Załuską na czele również pod osłoną policji ukryli się na plebanji, błagając policję, aby ich nie opuszczała. — Księża także trzęśli się ze strachu i zapewne w duchu przeklinali swoją spółkę z endekami i to, że pozwoli urządzać wiec na cmentarzu kościelnym.

Tłum przez chwilę oblegał plebanję i powybijał w niej okna. Potem wszystko ruszyło na wiec „Wyzwolenia", który odbywał się w najzupełniejszym spokoju. — Przemówienia posła Woźnickiego i p. Roga przyjmowano owacyjnie, i cała ludność entuzjastycznym okrzyk wzniosła na cześć Naczelnika Państwa i na cześć „Wyzwolenia".

Tak skończyła się próba endecji i „Wyzwolenia". Wiec ten powinien dać dużo do myślenia władzom kościelnym. — Zamienianie ambon na mównice wieco we, pozwolenie na wiece na cmentarzach kościelnych zawsze musi się skończyć źle. A jak w takich wypadkach wygląda powaga duchowieństwa, które zamknięte razem z agitatorami enedeckimi drży ze strachu o życie!? Całe szczęście, że prowokacja endecka nie skończyła się gorzej.

OBCHODY SIERPNIOWE W NOWEJ ANGLJI

W Chicopee, Mass.

W niedzielę, dn. 27 sierpnia o godz. 7:30 wieczorem, w Domu Narodowym przy Cabot i Center ulicy.

Hartford, Conn.

W niedzielę 27 sierpnia o godzinie 7:30 wieczorem, w Sali Białego Orła

Przebudowa i Powiększenie SKŁADU nie przeszkodzą WAM w nabyciu

MEBLI

NA KREDYT po cenach niesłychanie nizkich

Rękojmią rzetelności naszej, są lata nasze go istnienia

Tylko zadowoleni goście odchodzą od nas

Dla wygody pracujących sklep otwarty wieczorami w soboty i poniedziałki

PRZYJDŹCIE, PRZEKONAJCIE SIĘ. — NIC WAS TO NIE BĘDZIE KOSZTOWAŁO

— OBSŁUGA NASZA NIE ZNA RÓŻNIC —

Chas. Kosches
SKŁAD MEBLI
232---1st Ave., róg 14-ej ulicy
New York, N. Y.

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

Owned and published daily and Sunday by the NOWY ŚWIAT PUBLISHING Co. Inc.

Member A. B. C.

DR. R. KULAKOWSKI ..... President and Editor
F. BLAZEWICZ ..... Managing Editor
M. F. WEGRZYNEK A. B. ..... General Manager

Entered at New York, N. Y. Post Office as second class mail matter

SUBSCRIPTION RATES (Outside of New York City)		PRENUMERATA NA PROWINCJI.	
One Year	$6.00	Rocznie	$6.00
Six Months	$3.25	Półrocznie	$3.25
Three Months	$1.50	Kwartalnie	$1.50

NEW YORK CITY:

Annually	$7.00	Rocznie	$7.00
Semi-annually	$4.25	Półrocznie	$4.25
Quarterly	$2.00	Kwartalnie	$2.00

Nowych wydawnictw prosi Spółka Wydawnicza „Nowy Świat", Inc.

OFFICE: 24 UNION SQUARE, NEW YORK, N. Y.

TANIEC BEZCZELNOŚCI I GŁUPOTY

Historja ekonomiczna polskiego wychodźtwa jest zaprzeczeniem żywym poglądu pesymistów, którzy twierdzą, że miłość bliźniego zupełnie zaginęła wśród chrześcijan. Wszystkie tak zwane „korporacje" polskie na wychodźtwie były założone, o ile można wierzyć zapewnieniom ich założycieli jedynie w celu zbogacenia tych bliźnich, którzy ciężką pracą w fabrykach nieco dolarów uciułali, a także w celu przysporzenia Polsce sławy. Nic dziwnego, że tak chwalebne zamiary wsparte zostały przez siły nadziemskie cudownym zesłaniem wiadomości fachowych ludziom do chwili ogłoszenia prospektu nic z danym fachem, a nawet wogóle z żadnym wykształceniem nie mających. Fotografowie i aranżerowie wesołych maskarad, jak np. niejaki Strzelecki, zostali z piątku na sobotę specjalistami od żeglugi, a dzięki cierpliwości papieru i „hrabiami", lekarze wenerycznych chorób, jak Starzyński, specjalistami od nafty w dwuch zmarłych w łonie matki pięciomiljonowych (naturalnie) przedsiębiorstw, mówcy wiecowi, płatni od występu, jak Gmernicki, założycielami zgoła „filmowych" Film-Oil Company, pokątni doradcy, i inny tłum bezimiennych „dobrodziejów" założycielami „Oliwy Kościuszki", niektóre uniwersalne wręcz genjusze, jak Modrakowski, założycielami całych miast (ś. p. Nowa Warszawa) i likwidujących się już banków, klerki od sprzedawania mebli żydowskiej firmy, jak Perłowscy, założycielami anty-żydowskiej „Union Liberty", która zdobyła rekord w bezczelności sprawozdań finansowych, wszystko to pałało miłością dla bliźnich i dla Polski. Pozostawili bliźnim doświadczenie życiowe, a Polsce wstyd. **Pięćdziesiąt z górą miljonów dolarów oszczędności polskiego wychodźtwa rozwiało się w zaświaty.**

Wychodźcy polscy zaczęli powoli wracać do przytomności. Wrócili do systemu oszczędzania, z tą tylko różnicą, że nabrali zaufania do amerykańskich rządowych kas oszczędności i bondów państwowych. Wykleili ściany pięknymi bondami „korporacji polskich" ku wiecznej przestrodze dla siebie i innych. Fabryki poszły w ruch, powoli jęły się gromadzić znów dolary oszczędzone.

Prasa amerykańska zwróciła uwagę na niezwykłą łatwowierność obcokrajowców. Doszło to do wiadomości rdzennie amerykańskich spekulantów. Jęli zachęcać Polaków do gry na giełdzie, do kupowania różnych akcji. Tak np. **ostatnimi czasy agenci różni starają się sprzedawać Polakom bardzo podejrzane, czysto spekulacyjnych powstających jak grzyby po deszczu przedsiębiorstw do wyrobu i sprzedaży akcji aparatów telegrafji bez drutu.** Sprzedają akcje te ci sami ludzie, co sprzedawali akcje polskich korporacji. Jeśli ten fakt nie da do myślenia byłym nabywcom byłych korporacji polskich, wówczas należy postwić krzyżyk nad możliwością umysłowego rozwoju u kupujących, a moralnej poprawy u sprzedających.

Nie wszystkie jednak korporacje polskie skończyły swój żywot tak klasycznie, jak wyżej wzmiankowana „Film Oil Co." dyrektorowie, której z chwilą, gdy poczta przestała przynosić dolary od naiwnych, opuścili tylko lokal, w którym oprócz nożyc do przecinania kopert nigdy nic nie było, nawet listy akcjonarjuszy, nie mówiąc już o księgach handlowych. To była przynajmniej „czysta robota", zasługująca aby kiedykolwiek doczekała się sprawozdania sądowego w gazetach, które wystarczy za najlepszy wodewil bezczelności tańczącej wśród głupoty.

Niektóre kompanje pozostawiły coś więcej nad „umeblowanie" chociażby nawet fak drogie, bo stopięćdziesiąt tysięczno dolarowe, jak „Union Liberty" lub fotografje nieistniejących wagonów pulmanowych na nieistniejącej kolei łączącej Warszawę z nieistniejącą „Nową Warszawą", pana Modrakowskiego, lub fotografją nieistniejącego statku „Polonia", którą pokazywał wszystkim p. Prószyński, wynalazca niefortunnego „Oka" i założyciel „Polish Navigation", syn, niestety, i spadkobierca wielkiego imienia „Promyka" Prószyńskiego.

Pozostały aktywa niewielkie, a zwłaszcza to największe bogactwo tego rodzaju korporacji, jak o tym naiwnie i bezczelnie pisze „Union Liberty Co.", a mianowicie... **AKCJONARJUSZE.**

Od kilku miesięcy jesteśmy świadkami usiłowań nawiązania nici pomiędzy resztką aktywów owych korporacji, zostających pod opieką sądową, a akcjonarjuszami.

Warto tym usiłowaniom się przyjrzeć.

Bronisław D. Kułakowski.

Z CHWILI

SPADEK NIEMIECKIEJ MARKI

O głównej przyczynie spadku waluty niemieckiej pisał „Nowy Świat" we wczorajszym numerze.

Warto jednak zwrócić uwagę jeszcze na jeden powód katastrofy, który jest właściwie podłożem całej i fałszywej struktury finansów i polityki Niemiec.

Gdy skończyła się wojna, Niemcy mieli u siebie wszystkie fabryki nienaruszone i na miljardy surowców zagrabionych z Polski, Litwy, Ukrainy, Bałkanu, Belgji i Francji. Polityką niemiecką była usilna produkcja tanich towarów na wywóz zagranicę. Niemcy mogli to zrobić, bo żadne państwo w Europie nie posiadało po wojnie tak sprawnej maszyny przemysłowej jak państwo niemieckie. Taniość towarów wyrabianych z rabowanych, a przeto najtańszych surowców, była poprostu bez konkurencji, tymbardziej, gdy dodamy do tego niesłychaną taniość niemieckiego robotnika.

Obliczenie Niemców było takie:

Obstrukcja przeciw warunkom traktatu wersalskiego i rozbicie aljantów, a jednocześnie zasypywanie swemi towarami rynków światowych, co wzmagało zastój w produkcji innych krajów.

Niemcy rozpoczęli grę nadzwyczaj ryzykowną, ale która w razie wygranej, dałaby im bezsporne w ręce zwycięstwo! Niemcy liczyli głównie na zmiany w polityce i rozdwojenie swoich przeciwników—Anglji i Francji. Reszta poszłaby już gładko.

Lecz przeliczyli się ryzykanci niemieccy.

Nie zdołali rozbić aljantów. Pomimo ich wysiłków, wzrosła potęga Polski. Anglja z Francją koty drą, ale w zasadniczych kwestjach traktatu wersalskiego, zawsze idą solidarnie.

Tymczasem, poczęły się wyczerpywać zapasy surowców. Już brak zagrabionych w wojnie, trzeba ba je kupować. Kupować zaś je można przeważnie w krajach o wysokiej walucie I tutaj jedna z poważnych przyczyn tragedji niemieckiej. Na towarach sprzedanych Niemcy nie zarobili, bo je tanio sprzedawali. Wszak to była gra, a nie rozsądek kupiecki obliczony na daleką metę. Teraz zaś, skoro wypada surowce kupować, ukazuje się odwrotna strona medalu.

Teraz już tanio sprzedawać towarów nie można, a ceny muszą być bliskie do istniejących w krajach o wysokiej walucie. Rzecz jasna więc, iż w takiej sytuacji nie biorąc już w rachubę innych przyczyn, spadek marki niemieckiej nastąpić musiał.

Polska, jako kraj mało uprzemysłowiony, może się obejść bez surowców zagranicznych.

Da sobie radę. Ale Niemcy, kraj nawskróś przemysłowy, bez dowozu surowców poprostu się zadusi.

Nieprawdą jest twierdzenie, jakoby przyczyną katastrofy niemieckiej była Francja, czy też aljanci. Natomiast prawdą jest, że sami Niemcy wpakowali się w sos, w którym się powoli smażą.

Wielka to tragedja dziejowa.

Ale kto gra i ryzykuje, ten najczęściej przegrywa.

Przegrały i Niemcy. wb.

* * *

ENDECKIE PRAGNIENIA

Po fatalnej porażce, jaką poniosła Narodowa Demokracja w Polsce w ostatniem przesileniu rządowem, partja ta przyszła do wniosku, że nie można będzie inaczej wygrać w wyborach do Sejmu i Senatu, jeno większym niż dotychczas świństwami, kłamstwami, teroryzowaniem opinji publicznej i nikczemnością. Prasa endecka ciągle wspomina o potrzebie zorganizowania bojówek reakcyjnych, na wzór włoskich faszystów. Ale w tym wypadku boiaj, że na pobożnych pragnieniach się skończy.

Endecy byli odważni w bojówkach w 1905, 6 i 7 latach, ale to dlatego, że mieli do pomocy całą potęgę caratu. Nie było to zaszczytne coprawda, ale zapewniało bezpieczeństwo. Teraz trzeba by się oprzeć na swoich własnych siłach, bo zamiast mów, ochrany i wojsk moskiewskich już niema. Na to zaś zwyrodniałe i zdezorganizowane endectwo jest zbyt tchórzliwe.

Najulubieńsza broń tego szanownego zespołu w sutannach i cywilu, jest łgarstwo i oszczerstwo. Dalej jednak ci rycerze wiecznego kłamstwa iść nie mają odwagi.

A językiem i papierem wszystkiego wywojować niepodobna.

* * *

Jeden z pisarzów współczesnych zapytany, co sądzi o sytuacji ogólnej na świecie, odpowiedział: „Głównem nieszczęściem jest to, że cała ludzkość chce znaleść coś nieokreślonego, coby zastąpiło pracę".

Jędrzej Moraczewski

(Działacz, Polityk, Żołnierz)

Polska kolonja będzie miała wkrótce możność powitać w Ameryce jednego z najzasłużeńszych synówPolski współczesnej, człowieka, który od lat wielu pracuje na niwach polskiego trudu, męża który od wielu lat jest jednym z pierwszych w politycznym życiu Narodu, wreszcie żołnierza, który w obronie Ojczyzny położył zasługi, jakiemi niewielu ze współczesnych poszczycić się może.

Tym wytrwałym pracownikiem, tym znakomitym politykiem, tym żołnierzem wybornym jest Jędrzej Moraczewski kawaler krzyża Walecznych, kawaler orderu Virtuti Militari pierwszy polski premjer w niepodległej Warszawie, dziś pierwszy wice-marszałek polskiego Sejmu.

Jędrzej Moraczewski pochodzi, że powiemy krótko, z rodziny patrjotów — powstańców. Dziad jego Jędrzej znakomity historyk (autor „Dziejów Rzeczypospolitej Polskiej" oraz doskonałego dzieła „Jezuici w Polsce") walczył w powstaniu 1830 roku i ranny w boju otrzymał krzyż walecznych. W roku 1848 organizował powstanie w Poznańskiem.

Ojciec Maciej brał wybitny udział w powstaniu 1863-go roku.

Jędrzej Moraczewski urodził się w roku 1870 w Trzemesznie, województwie poznańskiem. Studja odbywał w Małopolsce, gdzie we Lwowie skończył politechnikę, jako inżynier budowy dróg i kolei. W tej dziedzinie pracy położył wybitne zasługi we wschodniej Małopolsce. Wybudował tu linje Tarnopol-Czortków, Teresin-Skala, Sambor-Sianki, Lwów Podhajce. Jako inżynier pracował również wybitnie w Dalmacji.

Wytężona działalność zawodowa ani na chwilę nie wstrzymała go od udziału w robotach politycznych. Jeszcze jako młodzieniec w roku 1885 założył on tajny związek młodzieży we Lwowie, którego celem było dążenie do niepodległości Polski. W roku 1893 stał już na czele tego ruchu, wtedy też wstąpił do Polskiej Partji Socjalistycznej. Przyczynił się znacznie do założenia codziennego organu „Naprzód". W okresie tym pisał wiele między i innymi pod pseudonimem Edwarda Pomorskiego cenne broszury pod tytułem: „Lud a Sejm", „Walka o Słońce" i wiele innych.

W roku 1906 jako wysoki urzędnik koleowy ściągnął na siebie liczne prześladowania za udział swój w walce o powszechne prawo wyborcze. Niezrażony jednak żadnemi przeciwnościami poświęcał się dalej życiu politycznemu oraz pracy nad ludem roboczym. Na te lata wypada wspaniała działalność Moraczewskiego, jako organizatora życia robotniczego. Ma on swoją chlubną kartę w dziejach samopomocy robotniczej oraz w historji rozwoju życia kooperatywy polskiej. We wschodniej Małopolsce założył w tym czasie cały szereg instytucji, które do dziś dnia prospreują. Między innemi udziałową piekarnię w Stryju, jak i wędliniarnię, cały szereg sklepów kooperatywnych na Podkarpaciu. Na parę lat przed wybuchem wojny światowej, wybrany posłem do parlamentu wiedeńskiego, w 1907 stał na czele Związku Stowarzyszeń Robotniczych.

W parlamencie był niestrudzonym rzecznikiem ciężkiego położenia robotników salin, drzewnych i kolejarzy.

W chwili wybuchu wojny światowej Moraczewski jeden z pierwszych wiedział co należy robić i gdzie w takim momencie miejsce robotniczego działacza i posła. Oto stanął natychmiast pod znakami Piłsudskiego w Legjonach, a chociaż jako były oficer austrjacki miał wykształcenie oficerskie, służbę w Legjonach zaczął od prostego szeregowca.

Jako żołnierz i jako oficer jest Moraczewski typem pięknym i kochanym polskiego wiarusa. Wesoły, rozmowny, łagodny dla swoich, nieustraszony wobec nie przyjaciela umiał sobie zjednać w okopach bardzo szybko szczerą miłość żołnierzy oraz głęboki szacunek przełożonych. Należał on w czasie Legjonów do najbliższego otoczenia Piłsudskiego, razem z nim walczył i razem z nim niejedną noc przepędził pod gołym niebem na dalekich szlakach Wołynia czy Podola, w pościgu za rosjanami.

W Legjonach poza służbą frontową poza całym szeregiem prac jakich dokonał na polu politycznym, w owym czasie działał tak że teorytycznie i naukowo. Wszak on to, wielki, szary, doboruszny oficer saperów 1-ej Brygady Piłsudskiego napisał tak pożyteczne wówczas rozprawę „o umocnieniach polowych", „o budowie mostów pontonowych". On w końcu a nie kto inny ułożył regulamin musztry piechoty przystosowany do niemieckiego karabinu, który był wówczas w użyciu.

W czasie kryzysu legjonowego aresztowali Moraczewskiego Niemcy, ponieważ stał on właśnie, jako zastępca wywiezionego już do Magdeburga Piłsudskiego, na czele tych którzy nie chcieli niemcom przysięgać.

Wypuszczony przez Niemców na wolność z powodu otwarcia sesji austrjackiego parlamentu znów stanął do swej roboty. On to był wówczas w tych tak ciężkich czasach duchem przewodnim całego niepodległościowego ruchu polskiego. Do niego zjeżdżali się wówczas legjoniści ze wszystkich stron, on wreszcie kierował całą polityczną stroną tak zasłużonej w tym okresie Polskiej Organizacji Wojskowej.

Jak wiadomo po obaleniu Niemców, których upadek w kraju przygotował Moraczewski jako zastępca Piłsudskiego, zaraz w pierwszych dniach niepodległości Polski został premjerem.

W owych czasach wroga Moraczewskiemu prasa obrzucała go stekiem wyzwisk pobudzając nieuświadomione i ciemne elementy do zamachów na osobę, tak przecie już w Polsce zasłużoną. Premjer Moraczewski jakgdyby nie słyszał tych oszczerstw, jakgdyby nie wiedział o tych zamachach — pracował w tych tak groźnych dla Ojczyzny czasach po 20 godzin na dobę pociągając swym przykładem podwładnych urzędników.

Najlepszym dowodem jak gołosłownymi były wszystkie zarzuty stawiane Moraczewskiemu, jako premjerowi, to fakt, że prawie wszystkie przez niego wprowadzone ustawy i zarządzenia akceptował Sejm i że zarządzenia te są jedne z najmądrzejszych podstaw, na jakich dotąd Państwo polskie swój byt buduje.

Jako premjer, rozpisał Moraczewski w przeciągu 5-ciu dni wybory, wprowadzając do Polski wysoce demokratyczne pięcioprzymiotnikowe głosowanie. Moraczewskiemu zawdzięcza Polska niepodległą pierwszy swój wspaniały i zbawczy rozmach szerokich reform demokratycznych. Jego to reformy sprawiły, że wzburzony i tylu cierpieniami do ostateczności doprowadzony lud polski nie poszedł na lep agitacji komunistycznej, widząc u siebie w Ojczyźnie piękne zadatki pracy i postępu.

Rząd Moraczewskiego wprowadził ustawę o 8-mio godzinnym dniu pracy, o ochronie lokatorów, o kasach chorych, o powszechnem nauczaniu, o walce z lichwą. Za jego rządów zapowiedziano już reformą rolną, za często wprowadzać monopol tytuniowy, cukrowy, spirytusowy, solny.

Można bez żadnej przesady powiedzieć, że rządy Mareczewskie go wytknęły Polsce demokratyczney szeroki program, który do dziś dnia jest celem pracy i rozwoju szerokich mas Ludu polskiego.

Po zwołaniu sejmu Moraczewski zajął w nim stanowisko pierwszego wice-marszałka, na którym to stanowisku znajomością rzeczy, bezstronnością i wielkim talentem politycznym zyskuje sobie powszechny szacunek.

Gdy nawała bolszewicka zagroziła Polsce, wice-marszałek Moraczewski opuścił salę obrad sejmowych i stanął do szeregu, jako oficer. W czasie walki z Bolszewją dowodził oddziałem saperów, na czele których w bitwie pod Włocławkiem chlubnie się odznaczył, zaraz na polu walki dekorowany Krzyżem Walecznych za bohaterską obronę mostu na Wiśle przeciw przeważającemu nieprzyjacielowi.

Oto w krótkim zarysie czyny i dzieła tego wielkiego bojownika i organizatora młodej demokratycznej polski. Chcący wiedzieć prawdę z najlepszego źródła, chcący bezpośrednio znać historję ostatnich zmagań się i walk Ludu polskiego, — niech słuchają słów Moraczewskiego a przekonają się sami jak w jednym człowieku łączy się miłość Sprawy z wielkością pracy, oraz cierpliwość mądrości, jak się łączy z bohaterstwem.

Juljusz Kaden-Bandrowski.
(Z „Dzien. dla Wszystkich").

Odpowiedzi Redakcji

Czytelnikowi z Jersey City, N. J. — „Głos robotniczy" jest pismem bolszewickiem, a więc niema nic dziwnego, jeżeli zwalcza Polskę i Naczelnika Piłsudskiego. Każdy bolszewik uważa Piłsudskiego i słusznie za pogromcę sowietów, boć przecież dopiero dwa lata upłynęło od odparcia najazdu moskiewskiego na Polskę. Pod tym względem polityka bolszewickiego „Głosu Robotniczego" zgadza się co do joty z prasą księżo-wydziałową, która zwalcza Naczelnika jako reprezentanta demokracji, a nie białej lub czerwonej reakcji.

* * *

Czytelnikowi z Brooklyna. — Nie wiemy. Zwróćcie się sz. ob. do konsulatu.

* * *

Czytelnikowi z New Yorku.— Odpowiedzi na pytanie znajdziecie sz. ob. w dzisiejszym i jutrzejszym naczelnych artykułach ob. Kułakowskiego.

RÓŻNE

PRASA ZAWODOWA

Do rządu nielicznych niestety polskich wydawnictw technicznych należy popularny miesięcznik techniczny „Mechanik", wydawany od szeregu lat w Warszawie (Marszałkowska 46). Pismo to przeniesione do kraju z Ameryki wydaje Stowarzyszenie Mechaników Polskich w celu dostarczenia wiedzy technicznej szerokim warstwom pracowników zawodowych. Ostatni (sierpniowy) zaszyt zawiera szereg artykułów w opracowaniu pierwszorzędnych specjalistów, traktujących temat popularnie, a jednak z całą ścisłością naukową. Prof. Geisler prowadzi wykład o „uchwytach elektromagnetycznych"; prof. Hauswald pisze o normach dla rysunków konstrukcyjnych; prof. Sokolnicki o napędzie elektrycznym obrabiarek. Pozatem znajdujemy artykuły inż. Bogdanowicza o skleroskopie; inż. Brunera o charakterystykach obrabiarek do metali, artykuł o obrabiarkach z demobilu wojskowego i szereg drobniejszych notatek. Kronika i przegląd najnowszych wydawnictw technicznych dokończenie zeszytu, który bacznej uwadze naszych zawodowców polecać możemy.

Francja odwołuje konfiskatę oszczędności niemieckich

STRASBOURG, 25 września.— Ogłoszono tutaj urzędowo, że rozporządzenie dla zajęcia w bankach oszczędności obywateli niemieckich zamieszkałych w Alzacji i Lotaryngji zostało cofnięte i jest nie obowiązującem od 25 sierpnia.

KSIĘGARNIA POLISH NEWS AGENCY, Inc.
38 UNION SQUARE, NEW YORK CITY.

Jeżeli chcecie mieć ubranie
elegancko uszyte, nie zapomnijcie odwiedzić polskiego pierwszorzędnego krawca. — Moja długoletnia praktyka, gust Wasz zadowolni, — moje niskie ceny zadziwią.
Wykonuję reperacje wszelkiego rodzaju, starannie i szybko.
JAN KRZYWICKI
176 SO. ORANGE AVE.
NEWARK, N. J.

CZY WIECIE O TEM?
DARMO
DETEKTYWI zawodowi łatwiej znajdują pracę aniżeli ludzie jakiegokolwiek innego fachu.
DETEKTYWI zawodowi są potrzebni w każdem mieście i wszystkich przedsiębiorstwach.
DETEKTYWI zawodowi nie zna ją nigdy bezrobocia.
DETEKTYWI zawodowi mają lekką pracę i dużo zarobki.
DETEKTYWI zawodowi mają wszędzie posłuch i poważanie
DETEKTYWEM zawodowym, prywatnym może zostać każdy Polak umiejący czytać i pisać po polsku, gdy podejmie w naszej szkole KURS KORESPONDENCYJNY NA DETEKTYWA.
INSTYTUCJA NASZA jest najstarsza i jedyna polska szkoła detektywów, która JUŻ wykształciła mnóstwo uczni w całej Ameryce na zawodowych detektywów
KURS NASZ pobierają również ludzie zamiast w Polsce, co daje najlepszą GWARANCJĘ naszej szkole
Szkoła nasza jest Lincoln Chartered przez Stanowy Uniwersytet Nowego Yorku!
Po warunki pisnie do:
FIRST POLISH AMERICAN DETECTIVE SCHOOL
152 W 42 St. Room 433
New York City.

Musicie umieć tańczyć
Nie zwiększajcie. Nauczcie się natychmiast w starej i najlepszej polskiej szkole tańców.
177 EAST 84th STREET
róg 3-ej Avenue
Zawsze otwarte.
Cenny umiarkowane.
Mamy większość doświadczonych nauczycielek.

MIŁOŚCIWY KARBEPIOCIOK SIĘ! przeciw wszelkim chorobom wenerycznym Zawsze używajcie
SANYKIT
(Sanitary Kit)
Francuski Prophylaxis
Tubka 35c. Kit (4) $1
We wszystkich aptekach lub San-Y-Kit Co.
92 Beekman St.
New York
SANTAL MIDY
KATAR PĘCHERZA
Moczowego

Architekci i Budowniczy
Rysujemy plany i budujemy jedno-familijne domy od $3,500 wyżej; dwu-familijne domy od $6,500 wyżej — w miejscu lub na miastem.
JOHN J. STANKIEWICZ
110 W. 34 Street, Room 900
Tel. Fitzroy 6045. New York.

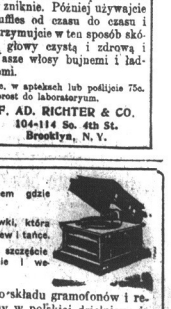

Niestety jest wiele osób, którzy śmieją się z Szczęścia! Dobry przyjaciel jednak poradziłby Wam użyć
Ruffles
śmiertelny wróg łupieża.
Nacierajcie Ruffesem skórę głowy codziennie, mniej więcej z tydzień czasu i łupież wkrótce zniknie. Później używajcie Ruffles od czasu do czasu i utrzymujcie w ten sposób skórę głowy czystą i zdrową i Wasze włosy bujnemi i ładnemi.
65c. w aptekach lub podlicie 75c. wprost do laboratoryum.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Dom bez gramofonu jest miejscem gdzie uśmiech rzadko wita.
Życie wielkomiejsce wymaga rozrywki, która najtaniej może dać muzyka, śpiew i tańce.
Gramofon w domu przynieście szczęście radość, zadowolenie i wesołość.
Przyjdźcie, albo piszcie po katalog do składu gramofonów i rekordów polskich, któremu żaden inny w polskiej dzielnicy nie dorównywa
EUROPEAN PHONOGRAPH CO., Dept N.
10-ta ULICA i AVE. A, NEW YORK, N. Y.

Kronika miejscowa

Dzisiaj — Kazimierza.

Dzisiaj — Pogoda.

KURS PIENIĘŻNY

Za 1 dolara wczoraj płacono 8300 marek polskich.

Z RADY OŚWIATOWEJ.

We środę, dnia 30 sierpnia, o godzinie 8:15 wieczór, w Domu Narodowym odbędzie się bardzo ważne posiedzenie Rady Oświatowej. Obecność wszystkich delegatów jest konieczna. Również uprasza się szan. prezesów i sekretarzy wszystkich towarzystw o wzięcie udziału w tem posiedzeniu. W połowie września będzie otwarta szkoła dla dzieci chcących się uczyć po polsku. Cały zespół nauczycieli przygotowuje program na rok przyszły. Szkoła zostanie powiększona o jedną klasę, t. j. o klasę szóstą.

W roku tym oprócz nauki języka polskiego, czytania, pisania, geografji i historji polskiej będą udzielane lekcje literatury polskiej. Towarzystwa nie należące do Rady Oświatowej, proszone są o wysłanie swych delegatów. Podatek od towarzystwa 50 centów na miesiąc.

St. Rozen, sekr.

PRZEZ TELEFON

Aresztowano 27-letniego malarza Mignel Xirnachs, który z nabitym rewolwerem czatował na lekarza mieszkającego w domu pn. 507 przy 27 ulicy za to że siostra którą doktór leczył umarła.

Wskutek zderzenia się dwu samochodów ciężarowych na Broom ulicy dwie osoby zostały ciężko ranne.

DZIWNY WYPADEK

Abie Ankowitz, 12, spadł z piątego piętra domu pn. 1740 przy Washington Ave. w Bronx. Ojciec znalazł go leżącego na ziemi i porządnie go zbeształ, że się po bruku tarza. Dopiero gdy mu chłopak opowiedział co zaszło odwiózł go do pobliskiego szpitala gdzie swtierdzono, iż jest zupełnie zdrów. Życie swoje mały Abie zawdzięcza linom rozpiętym na podwórku.

PIKNIK

Tow. Nowe Życie, Tow. Marji Konopnickiej, Tow. Kółko Przyjaciół i Tow. Narajów urządzają Wielki Piknik, ostatni w tym sezonie dnia 3 września 1922 r. Piknik odbędzie się w ManhattanCasino (155 ul. i 8 Ave.) o godz. 1-ej pop.

GRATULACJE

Dowiadujemy się, że panna M. Hermanówna, członkini Ligi Kobiet wychodzi za mąż za byłego oficera armji polskiej porucznika Józefa Styczka, lotnika amer. Ślub odbędzie się w niedzielę 27 sierpnia w kościele baptyskim. Panna Herman, zapraszając znajomych zapomniała o nas ale nasz reporter — jak Pathe Frerea — wszystko widzi i zdradza i doniósł nam o tem.

POD ZIEMIĄ

Przedwczoraj wieczorem posunęło się coś w motorze wagonu kolei podmiejskiej Interborough i jeden pociąg zatrzymał się w tunelu pod East Side River między Borough Hall a Bowling Green. Zatrzymany pociąg zatamował całą linję wskutek czego tysiące pasażerów przeżyło kilka przykrych chwil w ciemności, pod ziemią. Dopiero po półgodzinnem manipulowaniu wysadzono pasażerów na najbliższej stacji poczem pociągi — kaleki odjechały do remizy.

Odtąd każdy udający się w podróż koleją podmiejską powinien ze sobą zabrać kilka sandwichów gdyż ugrzęzanie w tunelach i chroniczne katastrofy są na porządku dziennym.

ZŁODZIEJ

Na 30 miesięcy więzienia skazano drukarza Elmera Dillona z Brooklyna, którego przyłapano (nie poraz pierwszy) na kradzieży kieszonkowej.

„Powinno się ciebie skazać na dożywotnie więzienie, gdyż robisz taką anielską twarz a jesteś złodziejem notorycznym"— powiedział sędzia.

OTWARCIE SZKOŁY TECHNICZNEJ

Zapisy w Polskiej Szkole Technicznej odbędą się dnia 11 i 12 września o 7:30 wiecz. w tym samym lokalu t. j. Szkole Publicznej Nr. 19 na 14 ulicy pomiędzy 1-szą i 2-gą Ave., N. Y. na 3-ciem piętrze. Wykłady odbywać się będą w języku polskim. Program ten sam co roku zeszłego, t. j. Arytmetyka, Algiebra, Geometrja, Fizyka, Rysunki, Polskie, Angielskie itd.

Opłata miesięczna została zniżoną do 4 dol., a o ile liczba uczniów na to pozwoli to będzie jeszcze niższa.

Wpisowe dla nowych uczniów 2 dol. Uczniowie spóźniający się z zapisem będą musieli płacić więcej wpisowego.

Po wszelkie informacje można się zwracać do J. J. Strzeszyńskiego, 342—86th St., Brooklyn.

Po przyłączeniu Wileńszczyzny do Polski.

Polak. — Zatrzasnięto! Już tędy do Bolszewji na szachorki się przejdziecie.

Drewniana piła.

W tem miejscu stworzymy kłopot
Wszystkim — co grać zechcą w Sopot.

* * *

— Ah, panie! Jaki ja jestem nieszczęśliwy. Mój syn to ostatni lotr i kajdaniarz.

— O, to nie tylko pana los ściga. Mój syn jeździ też na ruletkę do Sopot.

Czysty bolszewizm.

(Mowa Lenina).

Towarzysze!! I tak my dościgwyli na końcu naszego ideału, wprowadzenia czystego marxowskiego socjalizmu do Rosji. Widzicie wszyscy, jak upadają w puch i proch wszelkie wielkburżuazne przedrozsądki.

Zniszczyliśmy burżuazną swobodę sobrań, prasy, przemówień, nietykalności i drugich podobnych głupstw i zaraz zapanowała supełna bliskość między władzą a ludem. Mierzu ta bliskość jest tak bezpośrednia, że władzy nie można odsrwać od przedstawiciela ludu.

Zniszczyliśmy burżuazne rady żołnierskie i robotnicze i teraz panuje wszędzie prawdziwie proletarjacki rygor i porządek.

Zniszczyliśmy burżuazne uzurpatorowizmie przemysłu i wolna twórczość czerwona zaleje niedługo Rosję, a wolny czerwony handel zmusi zgniły Zachód do przysłania nam swoich kapitalistów i kapitałów.

Nikt już teraz w Rosji nie myśli o burżuaznem zniesieniu klas, ale wszyscy są dumni z naszego proletarjackiego podziału na różne klasy.

Jednem słowem w każdej gałęzi życia zwyciężyła socjalistyczna maksyma i możemy być dumni, że doprowadziliśmy wreszcie do czystego bolszewizmu, który jest porządkiem czerwonym powszechnym na czerwono.

Hipi hip! Ura! Niech żyje.

R. S. F. S. R. B. A. Ł. A. G. A. N.!!

JERSEY CITY, N. J.

Miejscowe Gniazdo Sokołów Polskich No. 515 urządza we wtorek dnia 5-go września, przyjęcie dla Hallerczyków przybyłych ostatnim transportem z Polski, które odbędzie się w Domu Polskim 189 Brunswick ulica.

Zwracamy się do Polonji w Jersey City, by nie wchodząc w sprawy polityki wielkich, ocenia należycie poświęcenie i zapał tego skromnego żołnierza. Oddajmy im cześć, gdyż oni w swoim czasie wierząc, iż nadeszła chwila do walki z odwiecznymi wrogami Polski, bez dochodzenia celów zakreślonych przez kierowników u góry, porzucili płatne posady, porzucili przyjaciół i wszystko to co mieli najdroższego, a stanęli w szeregu by znosić wojenne trudy i niewygody. Pamiętajmy, iż w czasie, gdy oni poszli to wojna szalała jaknajbardziej rozpętana burza, więc oni szli z myślą, by nieść ofiarę ze swego życia na zew ojczyzny. Dla nich nie było polityki wielkich, szli oni by walczyć za sprawą tak upragnionej wolności i niepodległego bytu państwowego. Dziś wielu z nich leży w mogiłach, ale my już o tem zapomnieliśmy, a między nimi są i tacy, co poszli tu z Jersey City i położyli swe młodociane życie na ołtarzu ojczyzny.

Ci, którzy tu wrócili, są w stanie niebardzo godnym do pozazdroszczenia, więc niewolno nam być dla nich obojętnymi. Prosimy was Rodacy, a w szczególności pp. byznesiści, dopełnijcie i wy swego obowiązku względem nich, przez przyczynienie się dla należytego ich przyjęcia. — W tym celu pp. biznesistów odwiedzą upoważnieni do tego członkowie Komitetów z Gniazda 515 i placówki Hallerczyków w Jersey City.

Wykonanie programu rozpocznie się o godzinie 7:30 wieczorem. W skład programu wchodzą, wybitni mówcy. Orkiestra sokola zagra kilka utworów do tańca. Do licznego udziału zapraszamy wszystkich polaków i polki w Jersey City.

Wstęp wolny.

B. Wieczorek
sekr. gn. 515.

Wilmington, Del.

Obchód dwóch Rocznic.

Staraniem Tow. Polsko Narodowej Kasy Chorych, gr. 431 Z. N. P. odbył się we wtorek dnia 22 sierpnia b. r. uroczysty obchód Sierpniowy w sali własnej, która stosownie została udekorowana i wypełniona publicznością.

Obchód otworzył prezes grupy ob. S. Marusa i wyjaśnił cel obchodu, jako dwóch rocznic, których nikt nie zmaże z historji polskiej. To jest wkroczenie Legjonów na ziemię polską i „Cudu nad Wisłą".

Na przewodniczącego został powołany prezes gminy Zw. ob. W. Roman, na sekretarza niżej podpisany.

Przewodniczący zaprosił na estradę prezesów miejscowych towarzystw i panią Skurę, komisarkę na Stan Del. Z. N. P. Po krótkiej przemowie przewodniczącego, zabrał głos zamieszkały tutaj ob. Madej. Szan. mówca, zaczął mowę wspominając powstanie w 1863 roku i wskazał upadek powstania, podkreślając przejścia krzyżowe Polaków na Syberji. Kolejno ob. M. przechodził do naszych zaborów i emigracji, wskazując, że wszyscy polacy myśleli o odbudowaniu ojczyzny, lecz się obawiali, żeby ich nie spotkał los roku 1863-go. Tylko jeden Józef Piłsudski nie stracił wiary. (Burza oklasków). Gdy wybuchła wojna światowa Józef Piłsudski staje jako komendant na czele garstki najlepszych synów, którzy kochali ojczyznę. Wydaje odezwę do Narodu. Dalej zaznaczył upadek caratu; powstanie pol. brg. wojskowej; więzienie Piłsudskiego do czasu zorganizowania pierwszego rządu Ludowego w Lublinie. Ob. M. wskazuje powrót z więzienia Józefa Piłsudskiego i dalsze fakta historyczne przy powstaniu Rzeczypospolitej Polski. Wspomina o literaturze i poezji żołnierza polskiego; jak również wytłómaczył wyprawę kijowską i „cud nad Wisłą". Ob. M. udowodnił, że nie modlitwy księży dokonały cudu, tylko odezwa Witosa i Daszyńskiego do chłopów i robotników, którzy wzięli za karabin i stanęli pod dowództwem kochanego dziadka Józefa Piłsudskiego i tylko im zawdzięczamy „cud na Wisłą". W końcu ob. M. wspomniał młode życie Piłsudskiego w Wilnie i jego prace organizacyjne wśród robotników, kończąc okrzykiem: Niech żyje i rządzi Polską Józef Piłsudski! (Długie oklaski).

Ob. Sobczyk, prez. placówki weteranów oznajmił, że ostatniem transportem przybyło do Wilmington ośmiu hallerczyków, którzy są bez środków do życia.

Kolekta i z puszki za kokardki na obchodzie przyniosła $82.73 z której to sumy po odciągnięciu kosztów obchodu $8.73. — pozostałą sumę $14.00 wręczono hallerczykom.

Po odczytaniu rezolucji i jej przyjęciu, przewodniczący podziękował publiczności za tak liczne przybycie na obchód.

Dla urozmaicenia obchodu przygrywali dzieci państwa Wiśniewskich. Wszystkim panom i paniom, którzy przyczynili się do urządzenia obchodu, w imieniu komitetu składam serdeczne dzięki.

Bron. Rotepel,
sekretarz obchodu.

HARRISON, N. J.

Niniejszem zawiadamiam że posiedzenie P. S. L. „Wyzwolenie" Koła Nr. 84 odbędzie się w niedzielę, dnia 27-go sierpnia, 1922 r., o godz. 10-ej zrana w sali ob. Harasimowicza pn. 114 Cross St., Harrison, N. J.

T. Więckiewicz, sekr.

SOUTH BROOKLYN, N. Y.

W niedzielę dnia 27 sierpnia odbędzie się nabożeństwo w kościele Św.Krzyża, 159—15 ul. South Brooklyn. Po nabożeństwie wygłoszę naukę na temat: **Dola żołnierza polskiego".** Początek o godz. 11-ej. Wstęp wolny.

Ks. Trzepierczyński.

Z Brooklyna, N. Y.

PROTEST

Jako parafjanin należący do parafji św. Stanisława Kostki w Greenpoint, pragnę zabrać głos publicznie i zaprotestować przeciw ks. Wysieckiemu.

Jako stary parafjanin zapytuję się Ciebie, co znaczą słowa wypowiedziane przez Ciebie ks. Wysiecki w niedzielę dn. 20-go sierpnia b. r. że nie pójdziesz z tej parafji, choćby miała się krew polać. Pytam się Ciebie, za kogo ta krew się będzie lała — za Ciebie?. Czy może za to mamy przelewać krew że byliśmy tak ofiarni? Czy za to że księże zrobiłeś tak wielki majątek z nas?

Księże Wysiecki, przyrównujesz siebie do świętych, a nawet do samego Jezusa. Jeżeli udajesz takiego baranka księże — to odpowiedz parafji, gdzie się podziała druga kolekta, co kolektorzy zbierali. Dlaczego nie mamy sprawozdania już przez kilka lat? Gdzie się podziały pieniądze ze skarbonek przy świecznikach zbierane od roku 1919, bo ich w sprawozdaniu nie widzimy. Dlaczegośmy nie widzieli, ani słyszeli o tych 3000 dol., które wygrałeś od p. Mc. Pany, budowniczego szkoły? Co to są za koperty, za które policzyłeś parafji tysiąc dolarów? Dlaczego policzyłeś za gaz około $1.40 więcej, jak zapłaciłeś? Dlaczego za elektrykę $160 więcej? Dlaczego za węgiel około 100 dol. więcej co komitet udowodnił czarne na białem!

I cóż ty na to nasz wierny pastorze? Księże Wysiecki, w roku 1919 wydałeś na misje aż $1,425.73, — to tylko wydatki misyjne. Co się stało z pieniędzmi które zebrano za rzeczy misyjne? Czyś nie powiadał, że misje przyniosły około 2000 dol., tylko za rzeczy misyjne? Dlaczego nie mamy tego w sprawozdaniu od roku 1919? Co to znaczy tego samego roku rubryka: Dano 2500 dol.; pożyczka jednorazowa 1,200; tymczasowy dług 1,250 dol.; pozostaje długu $378,24 — tak brzmi sprawozdanie z roku 1919. Czyż niedaleko gorsze otrzymaliśmy sprawozdanie z roku 1921?

Przychodzi mi na pamięć 7me przykazanie i Ty księże Wysiecki żądasz jeszcze, ażeby za Ciebie krew przelano? Księże. Pytam Ciebie, który dobry ojciec pragnie rozlewu krwi swych dzieci? Ach! księże Wysiecki, czy daleko jesteś od Neronów, albo Dyoklecjanów, albo rosyjskich carów z roku 1874—1875 w Chełmszczyźnie i na Podlasiu? I jeszcze zwołujesz misje, dla kogo? Dla nas, że my się upominamy o sprawiedliwość? Przyjmiemy misje, ale nie za Twojej obecności!

A wy parafjanie trzymajcie się komitetu którycście obrali i zaufali jako najlepszych obywateli, bo to ostatni [illegible] ratunku. Księdzu W[illegible]u odprawimy misję [illegible] dopiero wtedy, gdy dostaniemy nowego gospodarza. A Tobie przypominamy ks. Wysiecki — czym dłużej tu będziesz siedział, tym więcej hańby przyniesiesz dla siebie, a tym bardziej dla religji!

Parafjanin.

Wielki skład Ubrań gotowych i na zamówienia
BR. C. & A. GOLDSTEIN
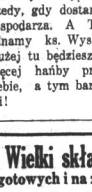
Piękne garnitury i ubrania, wiosenne po bajecznie tanich cenach
największy w najlepszym Wszelkie części garderoby gatunku
1138 Manhattan Ave.
róg Box St., GREENPOINT
Tel. Greenpoint 0567

Tel.: Greenpoint 5715.
Dr. Ludwik Grycz
126 Eckford St., Brooklyn.
Godziny przyjęć:
1—2 i 6—8 po południu.
w niedzielę 1—3 tylko.

Telefon 4517 Greenpoint.
DR. JÓZEF GLAMKOWSKI
203 BEDFORD AVE.
blisko North 6-ej ulicy, Brooklyn, N. Y.
Ofiarne godziny:
Od 1 do 3 po południu; od 6 do 8 wieczorem. W niedzielę od 10 do 12 przed południem

Telefon: South 995.
St. M. Lewandowski, M. D.
Specjalista Chirurgji
GODZINY:
8—9 rano.
1—2 po poł.
6—8 wieczorem.
707 Fourth Avenue,
blisko 22-giej ulicy.
BROOKLYN, N. Y.

Tel.: 0499 South
DR. A. W. RUSIN
CHORORY KOBIET I CHIRURGJA
206—17th Street, Brooklyn, N. Y.
Godziny urzędowe:
od 11 do 1 po południu i od 7 do 8 wieczór. W niedzielę tylko na zamówienie.

Tel.: Williamsburgh 4272.
DR. S. REINHARD
CHOROBY OCZU, USZOW I GARDŁA
Dobiera okulary.
GODZINY:— Rano od 1-ej — od 6—8 po południu. W niedziele: 9—11 rano.
461 BEDFORD AVE.
róg Division ul. Brooklyn, N. Y.
Mówię po polsku.

Telefon: Greenpoint 3279.
Dr. Marion R. Siudziński
GODZINY OFIAOWE:
1—3 po poł. i 6—8 wiecz.
Opieka wieczorów w niedziele.
173 Metropolitan Avenue,
pom. Bedford Ave., i Berry St.
BROOKLYN, N. Y.

Phone Greenpoint 5212.
DR. ANTONI PETRIKO
DENTYSTA - CHIRURG
229 BEDFORD AVENUE
cor. North 4th St.
Williamsburgh.

Tel. Prospect 8590.
DR. A. L. CRAMER
DENTYSTA
20 lat praktyki szpitalnej
Wyjmowanie zębów specjalnością.
80 Lafayette Ave.
1 blok od stacji Atlantic Av., Brooklyn.
Mówię po polsku.

Dr. Franciszek W. Wiński
Dwa biura w Brooklynie
568 Leonrd St. 116 North 6 St.
blisko Nassau Ave. blisko Berry St.
Godziny:
1—2 po poł. 8—10 z rana
6—8 wieczór 5—9 wieczór
Tel Greenpoint 3735 | Greenpoint 2409

Telefon: Greenpoint 3726
OBYWATELE!
Jeżeli nosicie się z myślą zakupienia obuwia dla siebie i swojej rodziny, nie zapominajcie, iż mamy na składzie doborowy wybór trzewików najlepszej roboty, które sprzedajemy jeżeli nie taniej, to po tej cenie, jak sprzedają w innych sklepach. Odwiedźcie nas i przekonajcie się naocznie.
POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA OBUWIA „BIAŁEGO ORŁA"
977 MANHATTAN AVE., BROOKLYN, N. Y.

Tel.: South 8239.
Z. A. Beck, Kontraktor Ciesielski i Budowlany
Ciesielska budynkowa robota i reperacja. Roboty cementowe i murarskie. Zakładam letnie siatki i zimowe okna do domów. Zakładam okna do ganków. — Wszelkiego rodzaju dachy i reperacje tychże.
29½ — 9th Ave. So. Brooklyn, N. Y.

Elektryczne wachlarze do nabycia po zniżonej cenie

A. CISEK
KONTRAKTOR ELEKTRYCZNY
568 Manhattan Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel.: Greenpoint 8358.

Po dobrą fotografję
udajcie się do prawdziwego ARTYSTY FOTOGRAFA
M. KICZASA
Wykonuje zdjęcia jak najstaranniej i po najniższej cenie.
DWA STUDJA:
237 Bedford Av. Telefon: 4895 Greenpoint
679 Grand St. Telefon: 4099 Stagg

DUŻA WYPRZEDAŻ
20 PIERWSZORZĘDNYCH SAMOCHODÓW
Model 1921 przerobiony gwarantowany
$700.00
Model 1921 Dajemy na SPŁATY
CAŁKOWICIE WYEKWIPOWANE
„Bumpers" „Bar-Radiator"
„Motometers" Osobny „Tire-Tube"
„Wind-Deflectors" „Rim" i narzędzia
Coupes $900.00 Sedans $1100.00
50 SAMOCHODÓW
DO SPRZEDANIA OD
$100.00 do $300.00
Bądźcie właścicielami swego własnego samochodu. Kupcie go tanio. Nie można poznać różnicy między „Mitchell" przerobionym a nowym samochodem. Przyjdźcie a przekonacie się!
MITCHELL USED CAR DEPT.
419 W. 55 ST. blisko 9ej Ave. — Tel. Circle 7780
Rodney K. Haines, Zarządca

W NIEDZIELĘ 3-GO WRZEŚNIA (Dzień przed Labor Day)

4 ZŁĄCZONE TOWARZYSTWA:
TOW. „NOWE ŻYCIE" Gr. 8 Z. P. N.
TOW. M. KONOPNICKIEJ Gr. 20 Z. P. N.
TOW. KÓŁKO PRZYJACIÓŁ Gr. 111 Z.P.N.
TOW. POMOCY NARAJÓW, urządza

WIELKI PIKNIK

(OSTATNI W TYM SEZONIE)

W MANHATTAN CASINO
155 ulica i 8 Avenue
New York

Początek o godz. 1ej po poł.
BILET WSTĘPU 50c
Znakomita Polska Orkiestra
GRA W KRĘGLE O NAGRODY.
Dojechać mona 6 i 9 Ave., górną koleją do samego parku.

P. YOLLES:

Dr. Marja Lipińska

Było to przed dziesięciu laty. Dr. Marja Lipińska przyjechała z Paryża do Czerniowiec na zaproszenie polonji i wygłosiła odczyt o samosugiestji. Zebraliśmy się w Domu Polskim i czekaliśmy w dziwnym nastroju na pojawienie się prelegentki.

Na stoliku obok szklanki, leżało kilka białych róż. Smutne róże. Było to jakby ironją. Pani Lipińska jest bowiem ślepą.

Wszyscy mieliśmy płaczliwe współczucie przygotowane na przyjęcie rodaczki. Pewnym, miękkim krokiem przybliżyła się do stolika i pogłaskawszy róże ręką, podniosła je ku twarzy.

Nasza rzewna sympatja wynurzyła się w formie niemych, współczujących oklasków.

Dopiero po kilku minutach przekonaliśmy się, że toaleta naszych dusz była zupełnie nieodpowiednia. Zamiast żałobnego współczucia, odczuwaliśmy podziw i poniekąd zazdrość, gdy dr. Lipińska opowiadała o swoich pracach w instytucie paryskim, o podróżach po Danji i Szwecji i o swej praktyce jako lekarka.

Nauka o sugiestji była wtedy dla mnie czemś nowem. Głęboko w pamięci utkwił mi przykład z własnej praktyki przytoczony przez panią Lipińską w ciągu wykładu. Leczyła pannę nerwowo chorą, cierpiącą na bezsenność. Żadne lekarstwo nie pomagało. Dr. Lipińska użyła tedy metody autosugiestji. Dziewczyna przed udaniem się na spoczynek, skoncentrowawszy całą energją woli, powtarzała kilkanaście razy energicznie „chcę spać", „muszę spać", „będę spała" i t. d.

Okazało się, że metoda wpływania na funkcje organiczne przez koncentrację myśli podziałała z dobrym skutkiem. Bezsenność ustąpiła i dziewczyna w zupełności odzyskała zdrowie.

Autosugiestja ważną rolę odgrywa w życiu, działając świadomie lub też nieświadomie. „Wmawianie" w siebie choroby, hypochondrja może nawet spowodować śmierć. Spotykamy często ludzi żyjących w nierzeczywistym świecie własnych urojeń, które bezustannie powtarzane stają się systemem myślenia i odbijają się na funkcjach ciała.

Są naprzykład ludzie, którzy przekonani są, iż im nie wolno jeść mięsa lub pić mleka. Są inni, którzy wierzą święcie, iż mają wady serca lub chorują na raka. Wieczne myślenie o tej nieistniejącej chorobie powoduje osłabienie pewnych nerwów. Znałem ludzi, którzy przekonani byli, iż zostaną zabici przez samochód. — Przejście przez ulicę było dla nich prawdziwą męką, trąbka samochodu powodowała bicie serca, na ulicy tracili równowagę, żyli w wiecznej panice. Atoli autosugiestja wyolbrzymia niekiedy siłę „woli", produkuje konsekwencję, cierpliwość i niezachwiane dążenie do wytkniętego celu. Już sama wiara w spełnienie się marzeń, mocne przekonanie, iż cel osiągniemy, często ogromnie pomaga i przy nosi powodzenie.

Pani Lipińska przyjeżdża jutro do pustyni nowojorskiej. Witana była w Anglji, Francji, Belgji, państwach skandynawskich, w Niemczech a nawet w Polsce, (jest bowiem uczoną polską, więc na uznanie w ojczyźnie liczyć nie mogła). Przyjeżdża z ramienia Ministerstwa Zdrowia dla badania metod amerykańskich, które później zastosowane będą w zakładach dla ciemnych w Polsce.

W świetle cyfr

31,614

stóp głębokie jest najgłębsze miejsce w Oceanie Spokojnym.

25,596

stóp głębokie jest najgłębsze miejsce w Oceanie Atlantyckim.

32,528

km. kw. obejmuje Holandja, liczy

6,724,663

mieszkańców, stolica Haga liczy

312,430

mieszkańców (największem zaś miastem jest Amsterdam, 640,000 mieszk.).

Słowniczek

Nikocjanizm — zatrucię nikotyną, wskutek palenia tytoniu.
Prosit — na zdrowie! Niech służy! Powodzenia! — hasło inauguracyjne Rzymian.
Nieproporcjonalny — nieodpowiednio dobrany, nie zastosowany zadużo a zamały.
Kontrahent — zawierający umowę, pobierający podatki.
Ententa (antanta) państwa sprzymierzone: Francja, Anglja, Rosja i Włochy.

Luźne kartki

NAJSTARSZE BIŻUTERJE ŚWIATA

Najstarsze bizuterje świata pochodzą z roku 4715 przed Chrystusem, a pomimo tego wie ku bronzoletki znalezione przy mumji królowej Zer w Al Mechesna są ogromnej wartości. Tak dalece że zarząd w Kairze, gdy przed 20 laty urządzono w Londynie wystawę zabytków egipskich, posłał tylko kopje tych klejnotów na wystawę Pierwsza branzoleta jest ze złota i turkusów, druga ma w środ ku lotosu z kulistym ametysem i turkusami po każdej stronie. Z tylnej części zwieszają ludzkie włosy pomieszane ze złotą nitką, pomiędzy tem turkusy i ametysty. Trzecią ze złota napis lazuli i paciorków turkusowych, a czwarta ze złota i paciorków ametystowych. Spojenie złota w tych wyrobach jubilerskich jest technicznie doskonałe. Między innemi również cennemi skarbami jest berło królewskie, na którego miedzianej smukłej lasce utwierdzone są pasami złota wielkie karneole. Pięć cudownych waz z toczonego karneolu i marmuru z pokrywami z kutego złota znaleziono w grobie Faraona w El Amrah. Nadzwyczaj zajmujące są znalezione w El Amrah wyroby gliniane.

Literatura

Kazimierz Tetmajer.

W LESIE

Wolno i semnie chodzą
Po jasnem tle błękitu
Zlociste - białe chmurki
Z połyskiem aksamitu.

Niekiedy się zasrebrzy
Po słońca blask z ukosa
Jaskółka śmigła, czarna,
Lecąca przez niebiosa.

Po łące cichej, jasnej,
W srebrne objęte ramy,
Przez opalony strumień,
Złote się kładą plamy.

Szmaragdem słońce błyska,
Na ciemnej drzew zieleni,
Lub przez konary rzuca
Ognisty pęk promieni.

Po niebie i po lesie,
Po łąk zielonym lanie,
Przejrzyste zwiewne idzie
Błękitne zadumanie.

NEWARK N. J.

W niedzielę dnia 27 sierpnia, o godzinie 2:30 po południu, w podwórzu Domu Narodowego, 46 Beacon St., staraniem placówki 25 Stow. W. A. Pol., odbędzie się wielki Obchód sierpniowy 2-letnią rocznicę zwycięstwa pod Warszawą.

Na obchód hallerczyzy zapraszają towarzystwa i całą polonję w Newarku. Na program składają się mowy wybitnych mówców pozamiejscowych. Mowa maj. doktora wojsk polskich J. Michalskiego. Muzyka i deklamacja: „Groby hallerczyków".

Cześć! Komitet.

PASSAIC, N. J.

Posiedzenie Koła 54, P. S. L. „Wyzwoleenie" odbędzie się w niedzielę 27 sierpnia o godzinie 1:30 po południu, w hali Magdziaka i Tomczyka, 83 Passaic ulica. — Obecność wszystkich członków wymagana. Odbędzie się zdjęcie fotografji, która będzie wysłana do Polski, jak również, mamy dużo spraw do załatwienia.

Szan. członkowie są proszeni również, aby każdy miał przy sobie guziczek organizacyjny.

Prezes: Augustyn Piekło,
Sekretarz W. Krzystofiński.

ZAWIADOMIENIE KLOKMAKRÓW

Zgromadzenie Ruskich Polskich członków Unji Klokmarków odbędzie się w poniedziałek dnia 28-go sierpnia, o godzinie 7:30 wieczorem w Narodowym Domu, 315 East 10-ta ulica.

Obowiązkiem każdego członka jest przybyć na to zgromadzenie.

A. E. Saulich,
sekretarz.

Bodźce! Nauczyciele! Pielęgniarki! Gdy potrzebujecie prawdziwego czyściciela w ręce — używajcie MOTHER'S FRIEND
Przynosi natychmiastową ulgę. Czyści cię głowę i Włosów Że tawlka. Do nabycia we wszystkich aptekach. Mother's Friend Remedies Co.

Buczernia Polska
Pierwszorzędny Skład wszelkiego rodzaju.
MIĘSA, DROBIU I WĘDLIN
— Świeże ryby — w każdy piątek po cenach umiarkowanych
Bolesław Jenchen
503 East 16 ulica
NEW YORK
Telefon: Stuyvesant 7074

Myśli

Najlepszy dziś patrjota, kto jest najczystszym moralnie człowiekiem.

Ks. H. Kajsiewicz.

* * *

Ideał — to jasnowidzenie czegoś lepszego, czegoś co kochamy, z czego radujemy się, co chociaż niewidzialnie, jednak na pełnia podziwem i nieukojoną tęsknotą... Bol. Prus.

* * *

Czynnikiem, określającym na prawdę piękność, której żaden wiek nie zniesie, a żadne nawykinienie nie skazi, jest umysł.

Saleeby.

RZECZY WESOŁE
UWZGLĘDNIENIE
— Co! Pan, starzec sześćdziesięcioletni chcesz się żenić z osiemnastoletnią panną? Ależ o na jest dla pana za młoda!
— To prawda! W takim razie ja na nią jeszcze parę lat zaczekam!

Z OBRONY ADWOKACKIEJ

— Jeżeli mój klijent całą noc trądził się nad rozbiciem kasy ogniotrwałej, to proszę przeświętny sąd o wzięcie pod uwagę, że płaca nie

Tel.: Orchard 3264
PIERWSZORZĘDNY
Zakład Krawiecki
SZYJĘ UBRANIA I PALTA z najlepszych materji po cenie stosownej dla każdej kieszeni.
ODNAWIAM, CZYSZCZĘ, I PRASUJĘ GARDEROBĘ, tak męską jak i żeńską.
A. MICKIEWICZ
125 E. 7 ULICA, NEW YORK
(poniżej kościoła).

DROBNYCH ogłoszeń przez telefon nie przyjmuje się. Wszystkie drobne ogłoszenia muszą być w administracji najpóźniej o 2 godzinie po południu, a do numeru niedzielnego najpóźniej w sobotę o godzinie 12-ej. — Cena drobnych ogłoszeń wynosi 3 centy od słowa pod rubryką: „Na sprzedaż — Poszukiwania — Do wynajęcia" i t. d., a 5 centów od słowa pod rubryką: „Praca dla mężczyzn i kobiet — i Matrymonjalne".

Drobne ogłoszenia z prowincji można nadsyłać listownie, załączając należność stosownie do ilości słów w markach pocztowych albo gotówką.

Drobne ogłoszenia w Nowym Świecie to najsłabszy, najtańszy i najwygodniejszy sposób załatwienia interesu.

Czytajcie drobne ogłoszenia, a znajdziecie często to czego szukacie.

DROBNE OGŁOSZENIA

JERSEY CITY, N. J.

W niedzielę dnia 27 sierpnia, o godzinie 4-tej po południu, w kościele Polskich Baptystów, przy Jersey Av. i ulicy, Prof. Ludwik Adamus z East Orange, wygowie naukę na temat: „Religja przyszłości".

Wszyscy są proszeni. Wstęp wolny.

Ks. M. Pawłowski,
196 Palisade Ave.
Jersey City, N. J.

Praca dla kobiet

DOŚWIADCZONYCH pokojówek, zgłoszenia po 10 rano. Hotel Naomi, 126 ul. I Park Ave. (28f)

OPERATORKI doświadczonych na „Union Special 2 needle" maszynach i „Singer 1 needle" maszynach. Stała praca; dobra płaca. Watine, 195 Franklin St.; Greenpoint Brooklyn. (29f)

POTRZEBA kobiety lub dziewczyny do domowej roboty. 460 Ocean Av. Jersey City, N. J. (28f)

KILKA polskich stenografistek, korespondentów i t. p. potrzeba zaraz.— Zgłosić się piśemnie do Commercial and Industrial League of Am., Inc. 156 Fulton St. New York City. (27f)

POTRZEBA kobiety w średnim wieku do ogólnej roboty przy małej familji. $50 miesięcznie i wikt bez mieszkania. 244 Ave- A., New York City. (27f)

KOBIETA albo panna znajdzie miejsce przy inteligentnej polskiej rodzinie na przedmieściu, kilka godzin pracy domowej, doskonałe powietrze, znakomita sposobność, dzieci nie ma. Zgłosić się listownie M. F. W. c-o „Nowy Świat". (31f)

Praca dla Mężczyzn

POTRZEBA 200 robotników na sajnach, 20 mil w Long Island. $3.50 w czasie pogody i deszczu. Nowy obós. Mieszkanie i wikt $7.00 tygodniowo. Nie żądamy opłaty z góry. — Nie ma strajków i niepoczumień.— Zgłosić się natychmiast. Expert Employment Agency, 101 West 45th St. róg 6 Ave. New York City. (28m)

POTRZEBA AGENTÓW DO UBRAŃ $40,00 tygodniowo i wyżej gwarantujemy przy sprzedarzy naszych znanych $29.50 robionych na zamówienie wełnianych garnitur i płaszczy.— Doświadczenie nie wymagane, sami uczymy. Potrzebujemy również mężczyzn do roboty na parę godzin dziennie. Pisać do J. B. Simpson Co.— Dept. 237; 841 W. Adams St., Chicago, Ill. (30)

POTRZEBA MĘŻCZYZNY do roboty przy Annealing oven w fabryce miedzi. 451 Greenwich St., 1 piętro, New York City. (28m)

MĘŻCZYZN DO TACZEK do rohoty na sztukę na wewnątrz, 10 centów od taczki. Mutual Chemical Co.; West Side & Fulton Ave., Jersey City, N. J. (28m)

POTRZEBA mężczyzn do roboty w fabryce chemicznej; stała praca; dobra zapłata. The Heller & Merz Co. [Blue Works] 338 Wilson Ave., Newark, N. J. (1m)

ROBOTNIKÓW ROBOTNIKÓW
DO PRACY PRZY
FARBOWANIU FUTER
54 GODZIN
MENDOZA FUR DYEING
79 MEEKER AVE.
GREENPOINT BROOKLYN

POTRZEBA polskiego doktora do otworzenia biura w polskiej miejscowości w pobliżu New Yorku, gęsto zaludnionej. Wspaniałe szanse dobrej praktyki. Pisać Doktór, c-o Nowy Swiat, 24 Union Sq. (29m)

POTRZEBA maszynisty z doświadczeniem przy reperacji automatycznych maszyn. Zgłosić się Box 4, c/o Nowy Świat. (27m)

WIELKI FABRYKANT KOSZUL potrzebuje agentów do sprzedawania koszul, wszelkich gatunków wprost do nabywcy. Materjały najnowsze. Wielkie wartości. Wzory darmo.— MADISON MILLS; 503 Broadway; New York N. Y.

DO BUTÓW, „asters", i „second asters" potrzeba do pierwszorzędnej roboty przy damskich butach (turn work). Pincus Shoe Co. 1620 St. Marks Ave. blisko Rockaway Ave. Brooklyn. (23m)

Do sprzedania

CIGAR STAND do sprzedania z powodu innego interesu w polskiej dzielnicy. Interes dobrze wyrobiony. Tanio. 401 West 38th St., róg 9-ej Ave., New York City. (28m)

162 akrów Stock Farma
8 pokojowy dom, 9 innych budynków, wszystkie w bardzo dobrym stanie; owoce, drzewa różnego gatunku, duży zasiew na 117 akrów; 4 konie; 13 krów; 350 kur; wszystka maszynerja, wóz, stodoła, 50 tun siana w stodole. Cena $12,000; gotówki $4000.

10 akrowa farma drobiu
5 POKOJOWY dom nowy, stodoła, 8 innych budynków w bardzo dobrym stanie, różne drzewa owocowe, 2 akry lasu, 5 akrów korny, 2 tony siana w stodole, 50 kur, 2 krowy, kawka, 1 cielę, wszystkie narzędzia. Cena $3500, pół gotówką. Tylko jedne mila do stacji i miasta. Mathias Nemeth, 429 East 16th St., New York City. (27f)

62 AKROWA FARMA DROBIU I OWOCÓW
Rensselaer County
Dobry 10 pokojowy dom, stodoła; kurnik; drzewa cieniste; źródło; 200 drzew owocowych: drzewa; 2 krowy; 8 owiec; 1 koń; 300 kur; $2900.
3 akry; pół mili od miasta; ładny dom; 6 pokoi; stodoła—$1500. 120 akrów; piękny dom 14 pokojowy; piec; kąpielnia; 8 sypialowań, 1 cielę, wszystkie narzędzia. Cena $3500, pół gotówką. Tylko jedne mila do stacji i miasta. Mathias Nemeth, 429 East 16th St., New York City. (27f)

INTERES wyrobu wody sodowej i sauserskiej z powodu wyjazdu do kraju zaraz do sprzedania za bardzo niską cenę; zgłosić się do pani A. Wasiak; 252 East Ave. Brooklyn, N. Y. (27a)

SPRZEDAM grosernię i delikatesen lub przyjmę spólnika samotnego.— Zgłosić się: 104 E. 7 St., N. Y. (27a)

WIELKA sposobność dla polaka! Nabyć w polskiej dzielnicy dom z interesem, ubrań męskich i dziecinnych. Kto da zamiar mieć ten interes bardzo tanio, niech się zgłosi osobiście lub listownie i poda ofertę jak najśpieszniej, gdyż oferta ta trwać będzie tylko 3 dni. Nie myśl wiele, tylko przyjdź i zobacz pod adres Warsaw Clothing Co., 149 Passaic St., Passaic, N. J. (27a)

MEBLE do sprzedania z 3 pokoi. można zamieszkać; 602 East 16th St. New York City. (28a)

WDOWA samotna z powodu słabego zdrowia sprzeda za nikką cenę grosernię i bucznerję w polskiej dzielnicy i blisko fabryk. Zgłosić się do: 135 Delancey St. Newark, N. J. (27a)

GROSERNIA i delikatesen zaraz do sprzedania z powodu zmiany interesu, w polskiej dzielnicy. Zgłosić się J. W. c/o Nowy Swiat. (28a)

DELIKATESEN i grosernia na sprzedaż z 3 pokojami mieszkalnemi, — lease na 2 lata, z powodu innego interesu. 195 Drigs Ave. A., New York Brooklyn. (2a)

STATIONERY i candy store, 4 pokoje; rent $26, sprzedam tanio.— 24 Greenville Ave. Jersey City N. J. (27a)

DO SPRZEDANIA BARDZO TANIO! Zakład szewski z maszynami. 2 pokoje do mieszkania; rent $25. W dobrej dzielnicy Piekarnia; 4 pokoje. — Rent $75.00.
Sklep Krawiecki nowa i stara robota, 3 pokoje; rent $30. Cena $150.00. W. Wolański. Real Estate 111 Dupont St., Brooklyn, Greenpoint. (27a)

BUCZERNIA i grosernia do sprzedania z powodu innego interesu. Dobry interes w dobrej dzielnicy. polskiej i słowiańskiej; sklep na rogu 89 West St. Newark, N. J. (28a)

HUDSON VALLEY FARMY
POMIEDZY CITY OF HUDSON
GATSKILL & ALBANY
200 miesciana farma, 16 pokojowy dom; dobra stodoła; na stanowej drodze mila od Creamery; kuń; krowy; maszynerja. $6500.
128 akrów farma żyta i mieka; 2 strumyki; piękny; cała równa ziemia. Coxsackie Flats. Dom 10 pokoi; rowa stodoła i inne budynki. 2 konie; 9 krów; 200 sztuk drobiu; świnie; sikier; maszynerja. $7500 gotówki $3000.
136 akrów; farma; żyto; owoce i mieko; pokoje do wynajęcia; nowy 14 pokojowy dom; ulepszenia; 3 studzety prawie nowe; 1600 drzew owocowych; konie; 5 krów; kury; sikier; 2 pole; maszynerja; 100 akrów równej ziemi, najlepsze miejsce w okolicy.— Cena $13000, gotówki $4000.
154 akrów farma; mieko i owoce; 800 owocowych drzew; 2 konie; 9 krów; świnie i kury; sikier; 2 pole i maszynerja. Dobry 9 pokojowy dom; prawie nowe mieczenia; 2 strumyki na farmie. Cena $7000, pół gotówka.
140 akrów Coxsackie; równa ziemia; dobry 10 pokojowy dom; dobra stodoła; 3 konie; 10 krów; 300 sztuk drobiu; sikier; 2 pole; maszynerja; sad owocowy. Cena $7500, gotówki $3000.
222 akrów farma; żyto i mieko; Coxsackie; 21 krów; 4 konie; świnie i kury; sikier; 2 pole; maszynerja; dom 10 pokoi; 10 innych budynków. "Ella" Cena $11,000, gotówki $6000.
Farma te są wszystkie położone blisko miasta i miesteczek, na Hudson River, R. R. Station i Boat Landing. Wiedz pocisz z N. Y. Central, lub Day Boat do Hudson City.
Wsza lista farm niedawno wydrukowana zawiera setki farm po niskich cenach w wielkich i małych farm po niskich cenach w wielpiasnie wysyłamy.

KARL DEUBEL
16 South Front St., Hudson, N. Y

JEST do sprzedania grosernia; kołwóz i meble domowe z powodu wyjazdu do kraju. 256 Wythe Ave. Brooklyn, N. Y. (2a)

GROSERNIA i delikatesen do sprzedania. 157 Driggs Ave. Brooklyn N. Y. (30a)

GROSERNIA i delikatesen do sprzedania; wyrobiony interes w dobrej dzielnicy; z powodu choroby. 503 E. 16 St. New York City. (28a)

ZAKŁAD krawiecki do sprzedania,— 156 Eagle St. Greenpoint, B'klyn. N. Y. (28a)

KTO CHCE najlepiej kupić
KTO CHCE najprędzej sprzedać
Dom, farmę, lotę interes, sklep itd.?
GAWLINSKI & COMPANY
Kupno i sprzedaż realności. Kontrakty kupna i sprzedaży
426 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

Przyjaciele i Rodacy!
Dotąd szukacie aż znajdziecie, ja straciłem dużo czasu adeby to znaleść co wy szukacie i żeby was zadowolnić. Wielu z was straciło dużo pieniędzy i czasu przez fałszywe ogłoszenia i wielu z was, przez tych oszukańców straciło zaufanie w nas. Ja egzystuje już w farmach w bysnesie 35 lat; firma jest już wyrobiona, a gdybym oszukiwał ludzi tak, tobym nie był w mojej teraźniejszej posycji. Mieniam farmy za loty i domy. Mam wielki wybór farm małych w stanie New Jersey, nie mogę każdą ogłosić osobno, gdyż kosztuje za dużo pieniędzy, tylko zapewniam że każdy kupujący będzie zadowolony bo te farmy są ze najlepszego gruntu; blisko miasta; szkoły i kościoła po umiarkowanych cenach. Niżej podaję 2 farmy.

Piękna 41 akrowa farma w stanie New Jersey; 6 pokojowy dom; 1 krowa; 1 koń; stado kur; 18 akrów obsadzonych kartoflami; 6 akrów kukurydzy; 4 akry lasu; wszelkie farmerskie maszynerje musi być sprzedane w krótkim czasie z całym zasadem za $6500. Gotówki $2000. Więcej informacji zgłosić: Michael Strom; Sędzia i Notarjusz; 127 Elizabeth Ave., Elizabeth, N. J. Tel. — 4418.

W Wyjeżdżam do kraju i zmuszony jestem sprzedać swoją farmę za połowę wartości. Uważajcie: 49¾ akra, w stanie New Jersey, 3 domy, jeden 6 pokoi; drugi 4 pokoi; trzeci 2 pokoi; 2 krowy; 2 konie; 3 wieprze; 250 kur; 2 wielkie stodoły; garage; kurnik na 2000 kur; wszelkie wozy; kultywatory; 2 troki; 1 automobil; przeszło 100 owocowych drzew; wszelkie farmerskie maszynerje; zasiew bulwaków; ogórków; kartofli; itd. Cena $9000. Gotówki $3000. Więcej informacji zgłosić: Michael Strom, Sędzia i Notarjusz, 127 Elizabeth Ave., Elizabeth; N. J. Tel. — 4418. (28s)

POSZUKUJE mieszkania przy polskiej lub ruskiej familji. Zgłoszenia na adres: J. Wiśniewski, 216 E. 3rd St. N. Y. (27s)

BACZNOŚĆ! Kto chce kupić dobrą piekarnię, niech się zgłosi na adres: A. S. Nowy Swiat, 24 Union Sq. New York. (29s)

CANDY, stationery, ice cream i cigar store; 3 pokoi; rent $35; sprzedam tanio; 516 Monastery St. West Hoboken N. J. (27s)

KOMPLETNE FARMY
W jakiejkolwiek okolicy, duży wybór, pisz po listę. Odpowiedzi po angielsku.
A. ZWICKER
100 Lexington Ave., róg 27 ulicy, New York City. (31)

FARMA 75 akrów; 30 akrów zasianych rozmaitymi jarzynami. Dom 7 pokoi; 4 innych budynków; 5 krów; 1 koń; 260 kur; masyr; pół mili do miasta, blisko stacji i fabryki. Cena $3000; gotówką $1100.
FARMA 28 akrów; dom 7 pokoi, 6 innych zabudowań; 1 mile do miasta; szkoła blisko farmy. Cena $1100; gotówką $600. Date & Filanowski; 415 E. 14th St. New York City. (28s)

GROSERNIA do sprzedania z powodu wyjazdu do kraju. 122 N. 5th St., Brooklyn, N. Y. (31s)

CANDY STORE do sprzedania, żadna umiarkowana oferta nie odrzucona, powodu choroby. 123 Grand Street, Hoboken, N. J. (27s)

GROSERNIA i bucznerja na sprzedaż w dobrej dzielnicy, z powodu wyjazdu do kraju; interes dobrze wyrobiony; rent tani; lease; mieszkanie przy sklepie: 335 Johnston Ave. Jersey City, N. J. (28s)

GROSERNIA i bucznerja do sprzedania z powodu dwuch interesów, jeden musi być sprzedany. Miejsce dobre wyrobione; cena przystępna; — nadzwyczajna sposobność dla polaka. Karch First Street, Bayside, L.I.N. Y. Telefon Bayside 1769. (28s)

SKLEP owoców i jarzyn do sprzedania z wozem i koniem. Dobry interes. 308 Meserole Ave., Greenpoint, Brooklyn. (31s)

DOMY DO SPRZEDANIA TANIO.
2 familijny, murowany; cena $9,500; wpłaty $2000; Dochód miesięczny $95. 11 pokoi; 1 kąpielnia.
2 familijny, drewniany z basementem; 11 pokoi, 1 kąpielnia; światło elektryczne; cena $6,000; wpłaty $2,500. Dochód miesięczny $75.
5 familijny, 12 pokoi; 1 kąpielnia; cena $6,500; wpłaty $2,000. Dochód miesięczny $70.
6 familijny murowany, 14 pokoi; 3 kąpielnie; cena $9,000; wpłaty $3,000. Dochód miesięczny $90.
8 familijny murowany, 14 pokoi, cena $6600; wpłaty $2,500.
3 familijny murowany; cena $12,000; wpłaty $3,000; Dochód miesięczny $121.
3 familijny murowany; cena $11,500; wpłaty $3,000. Dochód miesięczny $140.
4 familijny drewniany; cena $4,400, wpłaty $1,000. Dochód miesięczny $64. Loty 125x25.
4 familijny, murowany, 24 pokoi, 4 kąpielnie; światło elektryczne; ogrzewanie parowe (steam heat); cena $17,500; wpłaty $5,000. Dochód miesięczny $243. Tax $500.
Woda $29.
6 familijny, murowany; 29 pokoi; 6 kąpielni; wszelkie ulepszenia; cena $17,000; — wpłaty $4,000. Roczny dochód $3,030.
8 familijny, murowany; po 5 pokoi i kąpielnia; cena $17,000; wpłaty $4,000. Dochód miesięczny $212.
MARYANSKI & JUREK
560 — 3rd Avenue, Brooklyn, N. Y. (28s)

BUCZERNIA i delikatesen do sprzedania z powodu wyjazdu do kraju.— 403 Grove St. - Jersey City, N. J. (31s

DO SPRZEDANIA grosernia i delikatesen z powodu wyjazdu do kraju.— Sprzedam tanio dla prędkiego kupca. 107 Lodi Ave., Wallington, Passaic, N. J. (31s)

DO SPRZEDANIA z powodu innego interesu grosernia i delikatesen; dobry interes; gwarantuje $700 tygodniowo; odpowiedni dla dwóch spólników; 51 Kent Ave. róg North 11th St. Brooklyn, N. Y. (27s)

FARMY GOTOWE

W WISCONSINIE

Kilkadziesiąt farm 40 i 80 akr. 40-akrl po $2,200 — $300 wpłaty; 80-tki po $3,200 — $500 wpłaty.
Wszystkie z budynkami, drobnemi narzędziami i inwentarzem. Blisko miast, szkół, kościół. Ziemia piaszata. Polacy osiedli. Piękna okolica. Dług na 5 do 30 lat spłaty.
Grunta dzikie od $20 do $40 za akr. Tylko $50 wpłaty od 40-stki.
Dopożyczamy do wyn. $500 wyłożonej wpłaty po oczyszczeniu 5 akrów własnego gruntu.
Kupującym zwracamy za bilet kolejowy.
Pisać po polsku po bliższe informacje wprost do właścicieli:

Wisconsin Colonization Co.
SALES DEPT.
EAU CLAIRE, WISCONSIN

$1000 GOTÓWKI kupi 4 piętrową murowaną kamienicę na Franklin St. blisko Greenpoint Ave. Cena $3700; łatwe warunki, dobra sposobność. — Właściciel Rose; 7 West 45 St. New York. Telefon Bryant 2728. (30s'

FARMA 175 akrów, dom 12 pokoi, inne zabudowania, 12 krów, 2 konie, 250 kur, 5 świń, sad, rzeka, las; farmerskie narzędzia; dużo siana, owsa, kartofli, korny, 2 mile do miasta, szko la przy farmie. Cena $4800, gotówką $1900.
FARMA 58 akrów dom 8 pokoi i inne zabudowania, 4 krowy, 2 konie, 200 kur, tegoroczny zbiór, maszynerja, mila od miasta. Cena $2500, gotówki $1000. Pisarko & Pokutny, 429 East 5th St., New York City. (28s'

SALON do sprzedania w Jersey City z powodu wyjazdu, interes wyrobiony od roku 1895. Wiadomość J. M. c-o Nowy Świat. (31s)

GAWLINSKI & CO.
Ogłaszają do sprzedania:

FARMĄ 41 akrów, dom 5 pokoi; stodoła ;stajna, chlew; kurnik; 2 krowy; 2 konie; świnie; 100 kur; wielki sad 700 drzew owocowych; 10 akrów grubego lasu; rzeka; narzędzia farmerskiego; zbiory tegorocznie; pół mil il od miasta przy State Road. Cena $3500 gotówki $1500. Gawliński; 426 E. 16 St., New York. (t f s)

FARMA, 145 akrów, sad jezioro; las dom 9 pokoi; inne budynki; 7 krów; 2 konie; 450 kur; 25 świń; kacki; gęsi; wszystka maszynerja; mila do miasta. Cena $3800, gotówki $1400.— Farma 45 akrów, sad; las; jezioro; dom 8 pokoi, inne budynki; 3 krowy, koń, 200 kur; świnie; kacki; gęsi; maszynerja; blisko miasta. — Cena $2400 gotówki $1000. Philip Lobor; 274 East 4th St. New York City. (28s)

MEBLE do sprzedania z 4 pokoi tanio z powodu wyjazdu. Roszkowska 168 Franklin St. Greenpoint Brooklyn. (28s)

MEBLE z 3 pokoi na sprzedaż można zamieszkać. Rent $16. Zgłoszenia do M. H., 278 Ave. B. pom. 15 a 17 ulica, 1-sze piętro front. (27s

WIELKA sposobność — 92 Wythe Ave. cztero-piętrowy drewniany dom. Cena $8500; gotówki $2000. Bueman 140 Harrison Ave. Brooklyn, N. Y. (August 28s)

POSZUKIWANIA

CHŁPCA czteroletniego chciałbym ulokować przy pszywoitej polskiej odzinie za miastem. Wysokość opłaty nie robi roliny. Zgłoszenia z podaniem warunków i referencji nadyłać na adres: Jan Nawrocki; c/o Nowy Swiat, 24 Union Sq., New York City. (28s)

POSZUKUJĘ mieszkania lub osobnego pokoju w New Yorku lub South Brooklynie blisko stacji subwaye. — Zgłoszenia proszę nadsyłać dla Tad. J. c/o Nowy Świat. (28s)

MŁODY człowiek poszukuje pracy w piekarni do nauki z całem utrzymaniem za małem wynagrodzeniem. Czas od 9 do Budny; 425 E. 9 St. New York City. (27f)

MŁODY mężczyzna 35 lat, rosjanin pragnie się zapoznać z panną od 20 do 30 lat w celu matrymonialnym. proszę się zgłosić listownie po angielsku. Stephen Rouke; Louisville; Neb. (27f)

MAŁŻEŃSTWO bezdzietne poszukuje jeden lub dwa pokoje umeblowane z wanną w New Yorku lub w Brooklynie. Czynsz nie wyżej jak $6 tygodniowo. W. Kalinowski, 500 W. 165 St., New York City. (27f)

DO WYNAJĘCIA

POKÓJ do wynajęcia z osobnym wejściem dla mężczyzny przy polskiej familji. 318 E. 70 St. New York City M. G. (27r)

POKÓJ dla jednej lub 2 osób; woda gorąca; wanna. Mrs. Colmbra, 334 E. 24th St., N. Y. C. (27r)

DWA POKOJE do wynajęcia dla bezdzietnej familji. 488 Third Ave., Brooklyn, N. Y. (27r)

SKLEP narożny do wynajęcia w rychlwem miejscu. Czynsz tani. 604 E. 13-ta ul. Janitor. (33s)